עסקים

יום א', כ"ב בניסן תשנ"ד, 3.4.94

[...]יתון כלכלי יומי

המשביר המרכזי לפעילות חדשה: עיבוד שדות לקיבוצים ומושבים

הפעילות תיעשה באמצעות חברת השקעות חדשה שהקים ■ עד כה היה הניהול החיצוני בתחום זה בידי [...]לוים ערביים ■ המשביר המרכזי הרוויח ב־93' 65 מיליון שקל וצימצם חובותיו לבנקים ל־40 מיליון שקל

מאת הדס מנור

[...]המשביר המרכזי, שהפך באוקטובר אשתקד לחב[...]שקעות, הרוויח ב־93' 65 מיליון שקל וצימצם את [...]ה לבנקים מ־105 מיליון שקל ל־40 מיליון שקל. [...]שאל להוניים המשמעותיים הקים המשביר המ[...] [...]ברת השקעות, ומתנהל משא ומתן לצירופו של [...]שוק ההון. חברת ההשקעות תחל בתוך זמן מה [...]לות עיסקית חדשה, של ניהול שרות וגידולים [...]קיבוצים ומושבים, כחברת ניהול עיסקית חיצו[...] [...]ד כה לא היה קיים ניהול עיסקי חיצוני של [...] גידולים לקיבוצים ומושבים, אלא באמצעות [...] קבלנים. החברה לעיבודי שדות לחקלאים תפ[...] [...]שמות והמשביר כיחידת רווח עיסקית עצמאית. [...]ל המשביר המרכזי, פרול בן יעקב, אמור לה[...] [...]ת דו"חות הרווח של החברה בפני וע[...]

דת המשביר (שבבעלות הקיבוצים), ביוני השנה. הרווח של 65 מיליון שקלים הושג לאחר שנת 92', בה הציגה החברה רווח של 3.5 מיליון שקל (כ־5 מיליון שקל מתואם להיום), והפסד של 90 מיליון שקל (כ־100 מיליון שקל מתואם להיום) בשנת 91'. ב־5 השנים עד דצמבר 91' צבר המשביר המרכזי גרעון וחובות של כ־110 מיליון שקל.

חברת ההשקעות שהקים המשביר תפעל כתאגיד בבעלות מלאה של המשביר המרכזי, שהוא אגודה שיתופית לאספקה. המשביר המרכזי מאגד חברות מסונפות ופעילויות, וכן 5 חברות בנות שבהן מתנהלת הפעילות המסחרית: המשביר לחקלאי, משביר מזון, המשביר מוכנויות, מימסר והמשביר מחסני מזון, שבקרוב יפעיל מחסני מכירה לאופנה והנעלה, על בסיס מועדון חברים, בשותפות עם יצרן אטלקי שמוצריו ייובאו לישראל.

הקמת חברת ההשקעות נועדה לאפשר למשביר המרכזי להגדיל את השקעותיו גם בשוק ההון, שכן המשביר המרכזי מוגבל בפעילותו העיסקית בהיותו אגודה שיתופית. פעילות ראשונה שהוחלט עליה היא פיתוח שטחי חקלאות עבור קיבוצים ומושבים, כגוף עיסקי. לדברי בן יעקב, בגלל המשבר בחקלאות היום לא מנוצלים חלק מאמצעי הייצור של החקלאים, וריכוז נתחי ייצור בידי חברת ניהול עיסקית תאפשר הפקת תועלת עיסקית. פעילות זו תעשה במסגרת חברה חדשה, משביר עיבודים.

את חברת ההשקעות המשביר השקעות בע"מ, שהיא חברה אחזקות, ניתן יהיה להפריט. על פי החלטת דירקטוריון החברה, בכל מקרה ישאר המשביר המרכזי בשליטה בחברת ההשקעות, וכל שותפויות או גיוסי הון שייעשו בעתיד יהיו על בסיס שיתוף בבעלות של 30% בלבד מהחברה.

[...]יכוב ראשון [...]בניו יורק

[...]הלמוט פנקה, מנכ"ל ב.מ.וו, [...]דגם חדש של מכונית ספורט [...] המכוניות של ניו יורק, [...]סוף השבוע. וזוהי ה־M3, [...]מוססת על הדגם המצליח [...] היא מצוידת במנוע של [...] צילינדרים ומסוגלת, לדברי [...]ת, להגיע לתפוקת שיא של [...]ב כ־6,000 סיבובים לדקה. צילום: א.פ.

[...]רן נאמנות בריטית תשקיע מהחודש [...]הבא 200 מיליון דולר במניות ישראליות

מאת יוסי גרינשטיין

[...]ן נאמנות פרטית מבריטניה תחל להשקיע בחו[...]דשים [...]ה בבורסה בישראל. כך נודע למעריב. [...]ן תרכוש בחודשים הקרובים מניות ישראליות [...]ות בסכום של כ־200 מיליון דולר (בבורסות בי[...] [...]א ובחו"ל). מדובר בקרן מדינה' (קאנטרי פאנד), [...]שקעה בהשקעות בניירות ערך של מדינה זרה. [...] הקרן השלישית שתפעל בארץ בהיקף כספי

גדול. בישראל פועלות כבר יותר משנה שתי קרנות מדינה (מיפן וארה"ב), המשקיעות בניירות ערך ישראליים ב־600 מיליוני דולר. קרנות המדינה הזרות משקיעות בניירות ערך ישראליים הנסחרים בבורסות בישראל ובחו"ל.

עוד נודע על עשרות משקיעים פרטיים ומוסדיים מארה"ב, אירופה ודרום אמריקה, המתעניינים בהשקעות פיננסיות בישראל. מעריכים כי חברות השקעה רבות ינצלו את רמת השערים הנמוכה בבורסה בישראל, כדי לרכוש מניות ישראליות 'כבדות' לתיק ההשקעות שלהן.

באוצר מעריכים, כי עם התקדמות תהליך השלום יגברו ההשקעות הפיננסיות בישראל. זרימת הכספים מחו"ל תקל על פירמות ישראליות בגיוס הון להשקעות, הנדרש להאצת תהליך הצמיחה. רכישות של חבילות מניות בידי משקיעים זרים יתרמו גם לתהליך הפרטת החברות הממשלתיות, ויקלו על ממשלה לצאת בהנפקות גדולות לציבור (כמו שיכון ופיתוח).

בירת הבאוהאוז

באביב הקרוב תוכתר תל אביב כ"בירת הבאוהאוז העולמית" ● מדור גרל"ן עמ' 8

המחיר הנכון

שי ביילים מכלל מחשבים הדהים את הענף כששילם 58.7 מיליון שקל תמורת מלם עמ' 4

נסיעת מבחן

מנוע חדש לב.מ.וו 316 הספורטיבית הופך אותה טובה יותר. דו"ח מבחן ● רכב עמ' 12

מקרר בחלל

מקררים זעירים של קיבוץ עין־חרוד הותקנו בלויין המחקר "קלמנטיין" ● מדע עמ' 11

עולה יורד

דולר יציג ▽	סל המטבעות ▽
(-0.47%) 2.9890	(-0.04%) 3.2181
מדד משתנים ▽	ניקיי △
(-1.33%) 208.07	(+ 166) 19,277
ין יפני △	מרק גרמני △
$ 1 = 102.61	$ 1 = 1.6877
פרנק שווייצרי △	לישט"ם △
$ 1 = 1.4095	1 לישט"ט = $ 1.4871
בורסת לונדון ▽	זהב △
(-6.0) 3,086	$ 380.05 לאונקיה

העורך הכלכלי: גבי קסלר
עורך עסקים: משה פרל

נגב קרמיקה פותחת רשת חנויות

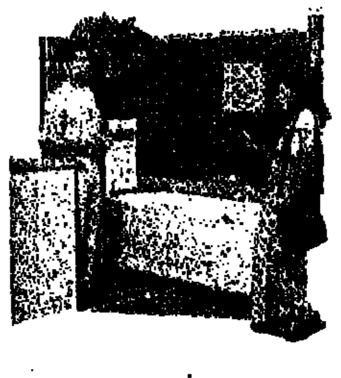
1. פה הגאיל באמבטיה...

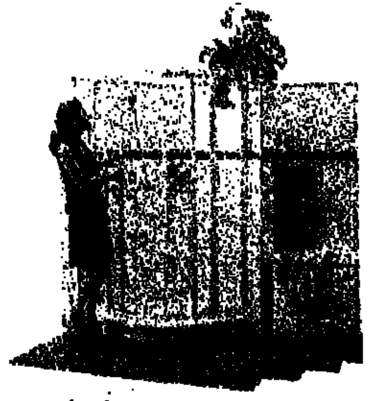
2. שהיגה באקרה במוצה למקלחון.

3. שם גילינו את הברזים...

4. את האסלות..

5. וגם את ארונות האמבטיה.

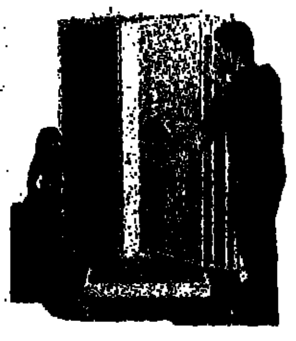
6. הגיישרנו אל הפרקטים־חשדנו שאינו.

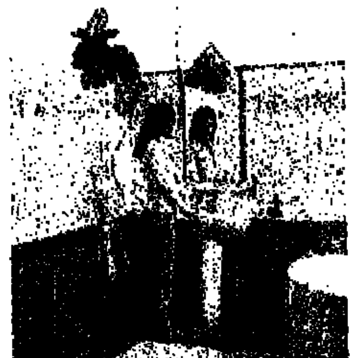
7. בקיצור, פה הגאיל באמבטיה...

8. ונשאר עם כל הביג

מעכשיו כל הבית תחת קורת גג אחת

חברת נגב קרמיקה, יצרנית הקרמיקה המובילה בישראל, פותחת את "רשת נגב": רשת חנויות ענק המשווקות את כל הדרוש לשיפוץ, לבניה ולעיצוב הבית. ברשת החנויות ברמת־גן, בירושלים ובחיפה, אלפי מטרים של מרצפות ואריחים, שיש ופרקט, חיפויי קיר, אמבטיות וג'קוזי, אסלות וכיורים, ברזים וארונות אמבט מתוצרת הארץ ודגמים בלעדיים מתוצרת חוץ.
בכל אחת מהחנויות גם חומרים להתקנה ולהדבקה, ייעוץ צמוד לעיצוב ושיפוץ הבית.

אמבטיות ברזים אסלות כיורים ריצופים

רמת־גן: אבא הלל 154 (ליד ההחלקרח מול קניון איילון) טל: 03-7529310
ירושלים: הסדנא 11 א.ת. תלפיות, טל: 02-714455
מפרץ חיפה: שד' ההסתדרות 62, (מול קניון לב המפרץ) טל: 04-729444
באר־שבע: הבדיל 32, עמק שרה - אצל ש. רפפורט, טל: 07-280107, פקס: 07-280547

שעות פתיחה: א' ב' ד' ה' 8:00–20:00, ג' ו' 8:00–13:00, מוצ"ש 20:00–22:30

רשת נגב
מה שנחוץ לבית ולחוץ

יומן עסקים

גילוי נאות בקופות

הנהלות קופות הגמל הבנקאיות סבלו עד כה מתסמונת החולה העומד לקבל זריקה, אך סובל הרבה יותר מעצם ההמתנה לזריקה מאשר הזריקה עצמה. מנהלי הקופות נבהלו מהסטריפטיז שנכפה עליהם, לחשוף במה בדיוק הם משקיעים. אולם, אחרי פרסום רשימת הנכסים בסוף השבוע הם נאנחו לרווחה והבינו כי השד אינו כל כך נורא.

החשיבות המרכזית בפרסום רשימת הנכסים היא יכולתו של הציבור הרחב (ישירות או באמצעות העיתונות) לפקח על פעולות ההנהלה. אין ספק, כי הפיקוח הציבורי הוא הרובד הבסיסי בביקורת על פעילותו של כל גוף ציבורי.

עם כל הכבוד לוועדות ההשקעה ולדירקטורים החיצוניים בקרפות הגמל, בעתיד יהיה הרבה קשה יותר לעצמה של בל"ל להעביר החלטה על השקעת 54 מיליון שקל בקרנות הנאמנות פיא וססגות, באותה מידה שלתגר של דיסקונט יהיה הרבה פחות נוח להשקיע 25 מיליון שקל באילנות בריים.

אמנם עובדה היא שבמהלך השנה (בין התקופות המחייבות את פרסום רשימת הנכסים) יוכלו הנהלות הקופות לבצע עסקות שרנות ולהעלימן בדיווח, אך זה יהיה הרבה יותר קשה. הפרסום, ואפילו יותר מחשיבת מינויים של דירקטורים חיצוניים, יתרום לצמצום ניגודי האינטרסים בין פעילות הבנק כחתם בהנפקות, לבין תפקידו כמנהל קופות גמל.

ואולם אגף שוק ההון באוצר הלך רק את מחצית הדרך. קופות הגמל הן אמנם אפיק החסכון החשוב ביותר במשק, אך לא הבלעדי. מה עם חברות הביטוח? מדוע עד היום איננו יודעים על רשימת הנכסים בפוליסות המשתתפות ברווחים? מרוע, נכון לאמצע 1994, איננו יודעים עובדה בסיסית – כיצד הם מחשבים את התשואה בפוליסות המשתתפות ברווחים?

המכון לפריון העבודה: התוצר למועסק בישראל הוא מהנמוכים במערב

ב־93' הגיע ל־40.2 אלף דולר בלבד ■ הפיגור בפריון גרם להפסד של 100 מיליארד דולר מ...

מאת יוסי גרינשטיין

פיגור בפריון העבודה גרם להפסד השקעות של יותר מ־100 מיליארד דולר מאז 1975. הפריון גדל בחמש השנים האחרונות באחוז אחד בלבד לשנה. כך קובע מנכ"ל המכון לפריון העבודה, יוסף דוריאל, בדו"ח מיוחד שיפורסם השבוע ויימסר לשרי הממשלה.

התוצר למועסק בישראל הגיע אשתקד ל־40.2 אלף דולר בלבד והוא מהנמוכים במערב. התוצר בשוויץ היה גבוה ב־74% וביפן ב־43%."מאזן ההשקעות בישראל ממשיך להיות שלילי – יותר דולרים יוצאים להשקעות בחו"ל", קובע דוריאל בדו"ח.

לדבריו, "גם שיטת גיוס ההשקעות דרך הבורסה המשיכה להפריש נתח גדול מדי לגופי תיווך לא פרודוקטיביים, בסכום שיכול היה להספיק אשתקד ליצירת 1000 מקומות עבודה חדשים בתעשיה."

"חידוש הצמיחה והתעסוקה לא יבואו מכסף ממשלתי שיחולק למפעלים. יש להסתפק ביצירת תנאים להשקעות. הכספים הגדולים יגוייסו על בסיס עסקי".

"התפקיד העיקרי של הממשלה חייב להתבטא בתכנון עליון, פיתוח תשתיות ועידוד פריון ומצויינות בכל ענפי המשק", קובע דוריאל בדו"ח.

המלצות נוספות בדו"ח – הממשלה תתנה התקשרות עם ספקים בהתייעלות רב שנתית; מדיניות השכר תבוסס על הצמדה לפריון, במקום הצמדה בין מקצועות וענפים במשק; ריכיזה של השכר במשק, תוך ביטול העיוותים בחישוב שכר המינימום והשלמת ההכנסה.

"יש להקל את השימוש בהון עצמי במפעלים ע"י השוואת תנאי המיסוי על הלוואות בעלים לתנאי החברות בע"מ. יש לפתוח את שוק האשראי לתחרות חפשית: יש לפשט את השיטות לגיוס הון ולהע־

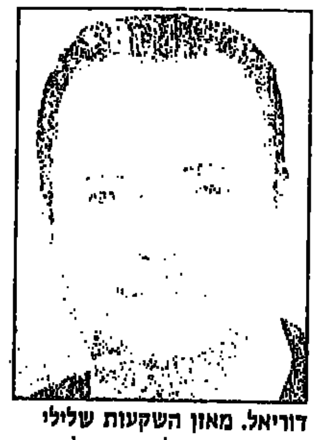
דוריאל. מאזן השקעות שלילי

ניק יחס מועדף לרווחים של רוכשי ההנפקות המקוריות על רווחי המסחר בבורסה" אומר דוריאל.

דוריאל מציע לבצע פרוייקטים עסקיים במימון פרטי כמו פרוייקט עוקף גוש דן – טבעת כביש מהיר דרך תוואי כביש 6 עד לנמל אשדוד, שישלב מרכזי עסקים ותיירות שיתרמו לדילול מרכז ת"א. ... שתי קריות תעשיה ... זה – באזור מגדל צדק ו... מל החופשי של אשדוד. ... בשטח של 2000 דונם ... למשיכת שלוחות של חברות רב לאומיות.

'מוביל תעשיה ארצי' – כביש מהיר מקרית שמונה ... ורמון יוקמו קריות תעשיה ... עם פוטנציאל ל־100 אלף ...

עוד מציע דוריאל להקים ... לקריית תיירות ליד אילת. ... החדש ישמש כבסיס למעלה ... רים מי ים אל תחנת כוח ה... חשמלית שתיבנה מעל ים ה... (בשלב ראשון לתחנת כוח ... רת אנרגיה).

עוד ממליץ הדו"ח להקים ... לאילת כגשר יבשתי בין ים ... לים סוף במימון בינלאומי. ... תשמש את הסחר שבין ... לארצות האוקיינוס ההודי ... הרחוק.

חברת ת.מ.י תחל בייצור מוצר נוסף של תשלובת המזון הבינלאומית סי.פי.סי

סי.פי.סי. מחזיקה בבעלות על ת.מ.י ■ בנוסף לייצור מרקי קנור תייצר ת.מ.י מרגרינה מזו...

מאת הדס מנור וטלי ברזילי־זוננפלד

בימים אלה מתחילה חברת ת.מ.י (תעשיות מזון ישראליות) לייצר מוצר חדש של קונצרן סי.פי.סי –מרגרינה מזולה. תשלובת סי.פי.סי הבינלאומית רכשה לפני כשנתיים את השליטה בת.מ.י, ובשאר מניות ת.מ.י מחזיקים קונצרן כור והתעשיין הגרמני ג'ורג' סקטור.

בחורף האחרון הכניסה ת.מ.י לייצור מוצר מזון ראשון של סי.פי.סי, מרקי קנור, הנחשבים למובילים באירופה. בגלל ייצורם במפעלי ת.מ.י בארץ הם משווקים ברמת מחירים מקבילה לזו של אסם וויטה המתחרות בשוק המרקים המוכנים.

מרגרינה מזולה מיוצרת משמן מזולה. מנהלת תחום המיונזים, השמנים ודגני הבוקר בת.מ.י, בינה רזינובסקי, אמרה שבתהליך התאמת המוצר לטעם הישראלי הוחלט כי למרות שהצרכן הישראלי אוהב את המרגרינה שלו פחות מלוחה ויותר בהירה מהצרכן האירופי או האמריקני, תהיה מרגרינה מזולה צהובה וטעמה יותר דומיננטי.

ת.מ.י מייצרת ומשווקת את מוצרי תלמה, מטע, שמש־עוף, בלובנד, 778 וורד הגליל.

כבר היום שולטת החברה בשוק המרגרינה באמצעות בלובנד תלמה, שם מותג של קונצרן יוניליבר האמריקני, שבזמנו הקים את בלו כנד בישראל. המרגרינה החדשה תפנה לפלח שוק אחר, אולם תתחרה גם בקיימות. לפני מספר חודשים החלה עלית לייבא את המרגרינה של הקונצרן האמריקני קראפט, שגם היא צהובה וטעמה דומיננטי יותר מהמרגרינות הישראליות הוותיקות, ומחירה גבוה יותר.

בין מוצריה האחרים ... סי.פי.סי, חמאת בוטנים סקיפי ... צר פופולרי מאוד בארה"ב ... הלמנס.

חברות ויטמינים בית ... רוב גם היא לייצר מוצר ... חדש, 'בצק 84' של חברת ... האמריקנית, בצק מוכן ... גוון מוצרי מאפה. בשלב ... ימכר הבצק לצרכנים ... יה ברשת השיווק ... הבוהל, שבפינות האפייה ... רקטים שלה ייוצרו מהבצק ... לפי הזמנת לקוחות במקום.

חברות שכר מסקנדינביה יטיסו לאילת כ־200 נופשים בשבוע

מאת עמי אטינגר

חברת הנסיעות הסקנדינבית צ'ירבורג, המפעילה גם טיסות שכר, חתמה עם התאחדות המלונות באילת על הסכם, לפיו תטיס מדנמרק לעיר הנופש הדרומית כ־200 נופשים בשבוע, החל מחודש אפריל.

אהרון דקל, יו"ר התאחדות המלונות באילת, מסר כי את טיסות השכר לאילת יבצעו חברת טרמיר, שתפעל במשותף עם חברת וינגרזור לצורך הפרוייקט.

גם חברת השכר ג'ט אייר מבלגיה חתמה על הסכם עם התאחדות המלונות באילת. לפי ההסכם ... החברה, החל מאוקטובר ... 130 נופשים לשבוע במטוסי בו... נג 373.

עובד ומעביד

חיים ברנזון עו"ד

בג"ץ ממעט להתערב בפסיקת עבודה

ההתערבות נבחנת לפי חשיבותה הציבורית או נפוצתה של התופעה ביחסי העבודה

על פי חוק בית הדין לעבודה, בית הדין הארצי לעבודה בירושלים, הוא ערכאת הערעור הסופית של פסקי דין הניתנים בבתי הדין האזוריים. בית המשפט העליון אינו יושב על החלטות בית הדין הארצי לעבודה כבית משפט לערעורים (למעט בעניינים פליליים), ואין לעובד או למעביד זכות ערעור לבג"ץ. כל שניתן לעשות הוא להגיש עתירה מיוחדת לבג"ץ ולבקש התערבותו מנימוקים מיוחדים.

באחרונה ניכרת בפסיקת בג"ץ, המשכה הברור של המגמה לצמצום התערבותו בהחלטות בית הדין הארצי לעבודה. בשני פסקי דין שניתנו לא מכבר, חזר בג"ץ על ההלכות בעניין אי התערבות, תוך שהוא דוחה עתירות שלא עמדו במבחן כפול: שבפסק נפל פגם משפטי נורמטיבי וכללי, ולעותר נגרם עוול אישי במקרה מיוחד.

פסק הדין הראשון ניתן בפרשת מתי גולן, שהיה עורך העיתון גלובס ועבר לעבוד בעיתון מתחרה טלגרף. בית הדין לעבודה החליט לבטל צו מניעה נגד מתי גולן, האוסר עליו לעבוד בעיתון, דמוי גלובס, ולבטל צו מניעה נגד טלגרף תקשורת, האוסר עליה להוציא עיתון דמוי גלובס. על פסק דין זה עתר עיתון גלובס לבג"ץ ונדחה.

פסק הדין השני ניתן בעניין המנוח אחמד חטיב, אשר נפטר עקב התקף לב במהלך העבודה. בית הדין הארצי פסק שלא מדובר בתאונת עבודה. בג"ץ סירב להתערב.

תמצית השיקולים של בג"ץ העולים מהפסיקות האחרונות הם:

● בית המשפט הגבוה לצדק אינו יושב כערכאת ערעור על בית הדין לעבודה והוא אינו נוהג להתערב בהחלטות בית הדין, אלא אם נתגלתה טעות משפטית מהותית בפסיקתו, ואם הצדק מחייב את תיקונה בנסיבות המקרה ...

● בג"ץ אינו מתערב כלל בממצאים עובדתיים, שנקבעו בבית הדין האזורי או בבית הדין הארצי לעבודה.

● גם התערבותו של בג"ץ בשאלות משפטיות בנושאים שהם בתחום מומחיותו של בית הדין לעבודה, היא מצומצמת ונבדקת על פי ... של הסוגיה המשפטית. בג"ץ יתערב רק ... יתקיים המבחן הכפול. א. הטעות המשפטית ... המהותית אינה ספציפית למקרה הנדון ... פוגעת בנורמה משפטית כללית, אשר ... חשיבות ציבורית או השפעה רחבה על ... עבודה כלליים או על הליכים חברתיים ... הנסיבות המיוחדות של המקרה מצדיקות ... התערבותו של בית המשפט הגבוה לצדק ... קרסי (בג"ץ 5944.92, בבג"ץ 1954.93).

חברת אחזקות ממשלתית חדשה תשלוט בחברות המים

מהפכה במשק המים בישראל צפויה בקרוב, עם הקמת חברת אחזקות בבעלות הממשלה. רשות החברות הממשלתיות בוחנת מבנה ארגוני חדש למשק המים, שימומש לאחר הפעלת הסכם העלויות בין הממשלה לחברת מקורות.

חברת האחזקות הממשלתית תהיה בעלת המניות במקורות ובנ־שח"ם (תכרה־כת), במקורות מוביל ארצי, המופקרת על אחזקת מפעל המוביל הארצי, ובמקורות נאמנות, האמורה להחזיק בנאמנות את שאר מפעלי המים השייכים למדינה. מפעלים אלה הופעלו עד כה בנאמנות על־ידי מקורות.

אשתקד גובש הסכם העלויות בין המדינה לחברת מקורות, הקובע את חלוקת הנטל בכיסוי עלויות הפקת המים. ההסכם הופך את מקורות לחברה עסקית עם תמריץ התייעלות. בהסכם נקבע, כי מקורות תתייעל ב־2% לשנה, כנגד הפחתה בסכום ההזרמה של הממשלה. גם השקעות הפיתוח של החברה ייבחנו לפי כדאיותן.

הממשלה עומדת לרכוש את כל מניות מקורות שבידי הסוכנות היהודית. מקורות תהפוך בקרוב לחברה ממשלתית ב־100%, ואחר־כך תוצע למכירה, במסגרת תכנית ההפרטות הכללית.

יוסי גרינשטיין

מפעל טפנוקים מתחיל לשווק גם מוצרי ספיגה למבוגרים

מפעל טפנוקים מקיבוץ עמיר מרחיב את תחומי פעילותו ויחל בימים אלה לשווק מוצרי ספיגה למבוגרים. מוצרי הספיגה מיוצרים על־ידי קונצרן הענק האמריקני קנסב (בעל מחזור מכירות שנתי של 250 מיליון דולר), וישווקו תחת המותג שוריטי.

במקביל, נחתם הסכם ארוך טווח לשיתוף פעולה בין הקונצרן האמריקני לטפנוקים, שבמסגרתו ישקיע מפעל טפנוקים כארבעה מיליון דולר בהקמת מפעל למוצרי ספיגה למבוגרים. המוצרים במפעל ייוצרו על־פי ידע אמריקני ועל בסיס מחקר ופיתוח משותפים. ההשקעה במפעל זה אושרה על־ידי מרכז ההשקעות.

יואב ניר, מנכ"ל טפנוקים, מסר כי המפעל ישווק בארץ שורה של מוצרים, המיועדים לנתח שוק של בין 60% ל־80% מהאנשים הסובלים מבעיות שליטה, שטרם נמצא להן פתרון.

בימים אלה נשלמת ההיערכות השיווקית, ובסיומה ניתן יהיה להשיג את קשת המוצרים ברשתות השיווק המובילות, ברשת הסופרפארם, בבתי־המרקחות ובמערכת הקמעונאית הפרטית.

דליה מזורי

הכונס של שטיחי כרמל שלח מכתבי פיטורים – לא הרוכשים

במעריב מ־24.3.94 התפרסמה ידיעה תחת הכותרת "מכתבי פיטורים נשלחו ל־700 עובדים במפעל שטיחי כרמל". בידיעה נכתב בטעות, כי הרוכשים שיגרו את מכתבי הפיטורים. השולח היה כונס הנכסים שמונה לתשלובת.

על־פי החלטת בית־המשפט מ־13 במארס 1994, נצטווה כונס הנכסים של התשלובת, עו"ד י. גפני, לשלוח מכתבי פיטורים לכל עובדי התשלובת, וכי החברות הרוכשות יזמינו לעבודה אותם עובדים שירצו להעסיק מחדש, וכך אמנם נעשה.

הנהלת ממן ממליצה להחליף את משרד רואי החשבון בן־גור בביץ

הדירקטוריון דן היום בהמלצה להחליפו במשרד קסלמן וקסלמן ■ בכירים בחברה: ההחלטה אינה קשורה לפרשת החשבוניות המזויפות, שנקשרה לשמו של שותף לשעבר במשרד ■ בן־גור: עדיין לא הוחלט דבר

מאת יהודה שרוני

דירקטוריון חברת ממן, המתכנס היום, ידון בהחלפת משרד רואי החשבון של החברה בן־גור בביץ במשרד רואי החשבון קסלמן וקסלמן. למעריב נודע, כי הנהלת החברה ... בשבועות האחרונים לשרותי ... רואי חשבון, וביקשה ... מחיר לגבי ניהול תיק ... החשבון של החברה.

... נוטה הנהלת ... לקבל את ההצעה שהועברה ... קסלמן וקסלמן. משרד ... ונחשב למשרד רואי החשבון ... בישראל, הוא ... את בן־גור בביץ. ... המלצה, היא תובא ... של האסיפה ... המתכנסת ביום ...

ענת בביץ. פרשה

שלמה נס. הצטרף

... בהנהלת ממן ומקורבים לבעלי השליטה בחברה אישרו בשיחה למעריב את תוכנית ההחלפה. הם הדגישו, עם זאת, כי ההחלפה אינה קשורה בשום מקרה לפרשת החשבוניות שהתגלתה אצל רו"ח מיכאל בר־לבב, שהיה בעבר שותף במשרד בן־גור בביץ.

תיק ממן, כך הודגש, נוהל בכל מקרה על־ידי רואה החשבון קובי בן־גור, השותף הבכיר במשרד. הגורמים הבהירו, כי החלטת ההחלפה באה במגמה לרענן את השורות.

בן־גור בביץ משמש כרואה החשבון של ממן זה שנים אחדות. הוא נחשב למשרד בגודל בינוני, ותיק הלקוחות שלו כולל כ־10 חברות ציבוריות שניירות הערך שלהן רשומות למסחר. המשרד עבר בחודשים האחרונים טלטלה רצינית בעקבות פרשת חשבוניות המס המזויפות, ששמו של השותף מיכאל בר־לבב נקשר אליה.

שינוי נוסף היה בעקבות פרישתה של רואת החשבון ענת בביץ. המשרד צירף לשורותיו לפני מספר ימים את רואה החשבון צבי שלום, ולפני מספר חודשים את רואה החשבון שלמה נס (לשעבר יו"ר דירקטוריון חברת החשמל).

בתשובה לפניית מעריב מסר קובי בן־גור, כי לפי מיטב ידיעתו לא הוחלט עדיין דבר בעניין ההחלפה. בן־גור אישר כי הנהלת החברה עשתה "שופינג" בין מספר משרדים, אך הביע את בטחונו כי ממן תקבל את הצעת המחיר החדשה שהוגשה על־ידי המשרד, וכי הוא ימשיך לשמש כרואה החשבון.

הפועלים יוותר על סמכותו למינוי דירקטורים בחברת גמול

בנק הפועלים יוותר על סמכותו למינוי דירקטורים בחברת ההשקעות גמול, ובתמורה יתיר לו האוצר להמשיך ולהחזיק בהשקעתו בחברה, כך עולה ממגעים שהתקיימו בימים האחרונים בין אגף שוק ההון באוצר להנהלת הבנק.

גמול היא חברת קופות גמל מרכזית, העוסקת בריכוז השקעותיהן של קופות הגמל השונות בבורסה. בנק הפועלים מחזיק ב־22.1% ממניות ההצבעה בחברה, 7.2% מהמניות המקנות השתתפות ברווחים וב־46.7% מהזכות למינוי דירקטורים.

יתרת המניות מוחזקות על ידי קרנות הפנסיה וקופות הגמל האחרות.

השקעת הבנק בגמול מסתכמת ב־172 מיליון שקל. ב־1993 תרמה גמול 13.9 מיליון שקל לרווח הנקי של הבנק. האוצר דרש מבנק הפועלים למכור את חלקו בגמול במסגרת הצעדים שנועדו להביא לצמצום ניגודי האינטרסים.

כשמכירת האחזקות הת...כה, איים האוצר שלא לחדש את היתר להפעלתה על פי תקנות מס ההכנסה. בטופו של דבר חורש ההיתר לתקופה של שישה חודשים ותוקפו יפוג בעוד חודשיים. אולם, בעקבות הפתרון שנמצא, נראה שההיתר יחודש לתקופה בלתי מוגבלת.

יהודה שרוני

קונצרן טקסטיל סיני במו"מ לייצור אופנה בישראל

קונצרן הטקסטיל הסיני בייג'ינג טקסטיל נושא ונותן עם מפעלי טקסטיל ישראלים על שיתוף פעולה בייצור פריטי לבוש. מדובר בפריטים ליצוא לארצות הברית ואירופה וכן לשיווק בסין. בכוונת הקונצרן הסיני לסגור עסקות בהיקף של כ־35 מיליון דולר עם חברות טקסטיל ישראליות.

בין היצרנים הישראלים שנפגשו עם הסינים: קסטרו מודל, טופר ראש־אינד... ופולגת. לדברי מוטי אוריין, שמיצג את הסינים בארץ באמצעות חברת רייזינג סאן, מתוכננת לסינים פגישה גם עם גדעון אובריזון.

אוריין יצר את הקשר עם קונצרן בייג'ינג טקסטיל, שמוכר בסין כ־50 מיליון דולר בשנה, בתערוכה שנערכה זה לא מכבר בארץ ועסקה בסין.

בשלוש השנים האחרונות מכר הקונצרן הסיני לאירופה ולשוק האמריקאי סחורה בכ־15 מיליון דולר.

הקונצרן הסיני מעסיק יותר מ־30 אלף עובדים ומייצר לבני נשים, חולצות, חליפות ובדים. הסינים מתכוונים ליבא לארץ בדים, לרכוש מיצרנים ישראלים את העיצוב, לגזור את הבדים בישראל, ולסיים את המוצר בתפירה בסין.

את המוצרים המוגמרים מתכוונים הסינים לשווק תחת שמות המותג של היצרנים הישראלים.

אסתר גולדברשט

הסכם חדש יכפיל ב־94' את הכנסות בנק דיסקונט מניהול קרנות הנאמנות

מאת יהודה שרוני

בנק דיסקונט יכפיל, ואף למעלה מכך, את הכנסותיו ב־1994 מ... קרנות נאמנות – כך קובע ... הסכם שנחתם באחרונה בין הבנק ... לבין חברת דיסקונט השקעות, ... בבעלות על אילנות דיסקונט. בנק דיסקונט משמש כמשווק של קרנות אילנות דיסקונט.

... ספטמבר 1993 קיבל בנק דיסקונט דמי ניהול בגובה של 0.15% מהיקף הנכסים של אילנות דיסקונט. ההסכם החדש קבע כי דמי ניהול אלה, הכוללים גם טיפול בנקאי נוסף באילנות דיסקונט, יועלו בשלב הראשון ל־0.3%, ויהיו בתוקף עד סוף 1993.

ואולם על־פי ההסכם שיהיה בתוקף ב־1994, יעמדו דמי הניהול על 0.5% מנכסי הקרנות. לפי היקף נכסים של 4 מיליארד שקל שיש כיום לאילנות דיסקונט, יסתכמו דמי הניהול מהקרנות שמהם ייהנה הבנק בשנה הקרובה בלמעלה מ־20 מיליון שקל.

הכנסות בנק דיסקונט מדמי ניהול קופות גמל וקרנות נאמנות הסתכמו ב־1993 ב־119 מיליון שקל. נראה כי דיסקונט השקעות הסכימה בלית ברירה להעלאת דמי הניהול שיקבל בנק דיסקונט, שהינו הבנק היחיד שאינו עוסק ישירות בניהול קרנות נאמנות.

זמן קצר לאחר חתימת ההסכם נודע כי אילנות דיסקונט הגיעה להסכמה עם חברת הברוקרים בטוחה, לשיווק במשותף של קרנות נאמנות.

אילנות דיסקונט, הנשלטת על־ידי השקעות דיסקונט, מנוהלת על־ידי אריאל לנדאו. בנק דיסקונט, הנשלט בפועל על ידי האוצר, מנוהל על־ידי אברהם אשרי.

סי.אס.די במו"מ עם שתי חברות אמריקניות גדולות

מאת אסתר גולדברשט

חברת סי.אס.די מחיפה, העוסקת ב... מוצרים רפואיים, מנהלת ... עם שתי חברות אמריקניות ... על אפשרות של כניסת ... כשותפה בחברה.

... בהשקעה של עד 3 מיליון דולר של החברה הזרה בחברה הישראלית.

לדברי ישראל קמיני, מבעלי סי.אס.די, החברה מנהלת משא ומתן עם חברת אולימפוס האמריקנית, המוכרת ציוד רפואי בכמיליארד דולר בשנה. חברה נוספת ... קשר היא חברה קטנה ... אימג'ין, המוכרת צנתר דומה לזה שפיתחה סי.אס.די, ב־1.5 מיליון דולר בשנה. אימג'ין זקוקה למערכת שתשפר את איכות התמונה המתקבלת בצנתור, אמר קמיני.

סי.אס.די הוקמה לפני שנה וחצי. בפרק זמן זה היא פיתחה תוכנה המאפשרת לשפר את איכות התמונה שמתקבלת מצנתור באיברים כמו תצוצרות, כליות ועורקים. בנוסף פיתחה החברה צנתר רפואי, בעל קוטר זעיר של פחות ממילימטר, המסוגל לחדור למקומות צרים במיוחד בגוף. המערכת מאפשרת לרופא לכוון ולשלוט בקצה הצנתר מבחוץ. את הרעיון הגה שמואל קרסולאטוב, עולה חדש מבריה"מ לשעבר, שהוא שותף בסי.אס.די.

יאיר רוטלוי: 1994 תהיה שנה מוצלחת יותר לענף הטקסטיל

מאת סופר מעריב

יאיר רוטלוי, מבעלי חברת ... רוטקס, מעריך כי השנה ... ענף הטקסטיל ... זאת לאחר ששנת ... התאפיינה בתוצאות מאכזבות.

... שפורסמה ב"עסקים" סוף השבוע האחרון, על אודות פעילויות משפחת רוטלוי, הוכתרה ... "יאיר רוטלוי מכריז על ... הטקסטיל". רוטלוי מסר, כי לא רק שלא אמר דברים אלה, הוא אף אינו חושב כי ענף הטקסטיל בארץ עומד בפני כליה.

לדברי רוטלוי, החברה שבבעלותו ממשיכה בתוכנית השקעות והרחבות במפעלי לורודי'ה וארגמן, ואין בכוונתה לזנוח או אף להקטין את פעילותה בענף הטקסטיל.

במסגרת תוכנית ההתרחבות בארגמן, ייכנס השבוע לתפקידו המנכ"ל החדש של מפעל ארגמן, רענן סובול, ששימש עד כה כמנהל התפעול בלורודי'ה.

משיגים את לואיס

הפוסטר בו מצולם האצן קרל לואיס רץ בנעלי 'מיזאנו מונדו' ננגב ממתקני פוסטר מדיה ברחבי הארץ. מהנהלת פוסטר מדיה נמסר שמאז החלה חופשת הפסח של תלמידי בתי הספר לואיס הוא מטרה מועדפת לגניבות בכל חלקי הארץ. כתבה: מיכל גרשון

קו מנחה מביאה לך
מידע שוטף מן הבורסה
ישר לכורסא
בהחל מ-3 ש"ח ליום

האחד העם

ובנוסף למידע השוטף מציעה לך קו-מנחה
מיגוון כלים לניתוח ולהצגה של מידע בורסאי משלים:
■ נגה - גרפים המתארים את התנהגות המניות
■ מד"ף - דוחות פיננסיים של החברות הנסחרות בבורסה
■ בעלי עניין - רשימת מחזיקי המניות בבורסה

אם יש לך P.C. ומודם - העולם כולו שלך.
טלפון עכשיו:
03-6388230
קו מנחה
אדמוק פירסומאים

כמה באמת שווה מלם

מאת דוד גורדון

האם הממשלה לא ידעה איזו סחורה משובחת מונחת בידיה או שמישהו יצא פראייר? לאור הארועים בשבועות האחרונים, לפני מועד הגשת ההצעות, גם בחלומותיו הוורודים ביותר, לא ציפה מנכ"ל רשות החברות הממשלתית להצעה כה גבוהה. כלל מחשבים הציעה עבור החברה הממשלתית מלם מערכות 58.7 מיליון שקל, וזכתה בה מיד.

מתוך 11 החברות שהתעניינו בתחילת הדרך ברכישת מלם, הגישו הצעות, ב־15 לחודש, ארבע קואליציות: יבם, פורמולה ודברת־שרם; משוב, דנבאר ודטה מיכון; דיסקונט השקעות ולירז, וכלל מחשבים. ערב הגשת ההצעות, דיברו ההערכות על סכומים הנמוכים מ־10 מיליון דולר. ככל הנראה, אף אחת מההצעות לא עמדה לחרוג מסכום זה, ואף לא התקרבה להצעה של כלל מחשבים. בדיעבד נודע, כי ההערכה הפנימית ברשות החברות דיברה על סכום של 33.5 מיליון ש"ח.

דיגיטל, שעמדה לגשת עם זלר־אבלגון ועם אלוני־חץ, נמנעה ברגע האחרון מלהגיש הצעה. מה קרה? שתי גירסאות עיקריות יש לסיפור. האחת גורסת קשיים באישור ההצעה בדירקטוריונים של שתי חברות

הערכות המחיר נעו סביב 30 מיליון שקל. אף אחת מההצעות לא התקרבה להצעה של כלל מחשבים – 58.7 מיליון שקל

ההון. השניה גורסת שהאשמה נעוצה בהנהלת דיגיטל העולמית. שם התעקשו לדון בנושא, בישיבה שתיערך ב־17 לחודש. יוסי ניצני, מנכ"ל רשות החברות, סירב להעניק ארכה של יומיים במועד ההגשה, ובכך נסתם הגולל על מועמדותה של דיגיטל.

בדיגיטל רוטנים על כך שהאישור של דירקטוריון מלם לדוחות הכספיים הגיע רק ב־13 בחודש. הם מתנחמים בעובדה, שגם אם היו מגישים הצעה, לא היו זוכים: גם הצעתם לא היתה חורגת מ־32 מיליון שקל. מרשימת המועמדות הסופיות בולטת בהיעדרה קבוצת רלף לאורר, לגביה נרמז כאילו גורמים פנימיים בחברה היו קשורים אליה.

כל המשקיפים הרימו גבה לנוכח הסכום הגבוה שהוציאה כלל מחשבים עבור החברה. שי ביילים, מנכ"ל כלל מחשבים, אומרים גורמים בענף, היה לחוץ מאוד לקנות. "כולנו דיברנו בהתחלה על סדר גודל של 20 מיליון דולר", אומר דני גולדשטיין, מנכ"ל פורמולה, אחת החברות שהתמודדו. "אבל כשהתברר מצבה של החברה, ההערכה הלכה וירדה. אני חושב שהערכה שלנו של 10 מיליון דולר היתה נכונה, וקשה לי לראות איך מסתדרים עם הוצאה כזו".

מקור הרווחיות של מלם היה שני פרוייקטים, מיחשוב משרד הפנים, והפקת משכורות עובדי המדינה. את הראשונה היא עומדת לאבד תוך פחות משנתיים, ואת השניה היא עלולה לאבד במכרז שיצא אי שם בעתיד הקרוב. מסיבה זו, ובשל גורמים נוספים, יעיקו רכישת מלם וייעולה לא במעט על כלל מחשבים, ולא יהיה לביילים קל להצדיק, לטווח הבינוני, את ההוצאה הגבוהה. "האמת היא, שלאור בעייתיות החברה, לי ירדה אבן מהלב", אומר גולדשטיין מפורמולה.

מה מקור הצעתה הגבוהה של כלל? "מה יודעת כלל מחשבים שאנחנו לא יודעים?" שאלו חברי כנסת בועדת הכספים.

שי ביילים, מנכ"ל כלל מחשבים. האם שילם מחיר מופרז

צילום: משה שי

כלל מחשבים ניצחה בגדול במכרז על רכישת מלם, חברת המחשבים הממשלתית ■ אין פלא, היא הציעה מחיר כפול ממה שהציעה הקבוצה המתחרה ■ מנכ"ל כלל מחשבים משוכנע ששילם מחיר סביר

– שי ביילים, מנכ"ל כלל מחשבים, רשות החברות העריכה את מלם ב־33.5 מיליון שקל. מדוע הגשתם הצעה כל כך גבוהה?

– "מלם היא חברה מצויינת עם פוטנציאל מעולה. אני אומר לך מתוך ידיעה: אילו היינו מגישים את ההצעה הזו כמה שבועות קודם, לא היינו זוכים".

כלל מחשבים מאגדת בתוכה שלוש חברות ושלוש פעילויות עיקריות: כלל מערכות כוללת את ייצוג ענקית המחשבים האמריקנית יוניסיס; אוריון שעוסקת בתחומי התיכנון וייצור באמצעות מחשב וארכיטקטורה ממוחשבת; אירודן עוסקת בפרוייקטים בתחום הבטחוני, סימטרון מייצרת ומשווקת תוכנה לתיכנון וייצור בפסי ייצור מיכניים, ואילו ACA מייצרת תוכנה לארכיטקטים, ARC פלוס.

– מדוע כל כך רצית את מלם?

ביילים: "יש לי תוכנית אסטרטגית עבור כלל מחשבים, ומלם משלימה את החוסר של קבוצת כלל מחשבים בבית תוכנה כללי, שיכול לבצע "אאוטסורסינג" (פיתוח ותפעול בקבלנות של מנגנון המחשבים של ארגון שלם – ד.ג.). חוץ מזה, יש בה טכנולוגיות מעניינות, ביניהן המיפוי הממוחשב, הסחר האלקטרוני, ותחום הצילום והאחסון האלקטרוני של מסמכים".

ביילים: "אין כל כוונה לשנות את מעמדה של מלם מערכות כחברה בת עצמאית. באשר לעובדי החברה, לא נכנסנו למלם על מנת לפטר"

החברה עליה חולש ביילים הפכה כמעט בין לילה למעצמה בקנה מידה ישראלי. לכלל מחשבים היה ב־1993 מחזור מכירות של כ־122 מיליון שקל, ואילו למלם היה מחזור של כ־70.7 מיליון שקל. קרוב ל־600 עובדים ייכללו מעתה בקבוצה.

– האם מלם תישאר במעמד של חברה עצמאית, והאם יש לצפות לגל של פיטורין בחברה?

ביילים: "אין כל כוונה לשנות את מעמדה כחברה בת עצמאית. באשר לעובדים, לא נכנסנו למלם על מנת לפטר".

– כלל מחשבים מייצגת את יוניסיס, מתחרה היסטורית של יבם בתחום המחשבים המרכזיים. כל פעילות מלם מרוכזת סביב מחשבים גדולים של יבם. האם אין בכך סתירה?

ביילים: "אנחנו נבנה מערכת יחסים טובה עם יבם, והדבר לא יסתור את העובדה שאנו מוכרים מחשבי יוניסיס, רשתות של מחשבים אישיים, ותחנות עבודה".

– דיגיטל מאוד רצו את מלם. האם יזכו לשיתוף פעולה של מלם בפרוייקט משרד הפנים, שהיה נכס היסטורי של מלם ויעבור לידי דיגיטל?

ביילים: "דיגיטל זו חברה שאני מאוד אוהב. אני יוצא דיגיטל (בתפקידו הקודם ניהל את חברת הבת של דיגיטל ישראל, דקסים) ואני צופה לשיתוף פעולה גם איתה. בסך הכל, אנחנו בדור של שיתוף פעולה".

– ערב מכירת החברה, הושעה הלל דודאי עקב משבר אמון בינו לבין דירקטוריון החברה. האם דודאי ימשיך לנהל את מלם?

ביילים: "לדודאי היתה תרומה בלתי רגילה שהביאה את מלם להיכן שהגיעה. כשיהיה לכלל מחשבים מעמד רשמי, נקבל את ההחלטה בקשר אליו. בשלב הראשון אני מניח שהנהלת כלל מחשבים תעסוק באופן אינטנסיבי במלם ובהעברתה מסביבה של חברה ממשלתית לסביבה הניהולית־עסקית של כלל".

טורניר דיסקונט
BUSINESS & TENNIS
30.4.94–17.4.94
בקרית הטניס, הדר יוסף, ת"א
תחרות טניס לאנשי/נשות עסקים
בכל רמות העיסוק, בארגונים פרטיים וציבוריים.
לזוכים במקומות 1-4 יוענקו פרסים יקרי ערך וביניהם 8 טיסות לחו"ל מתנת
American Airlines
חברת התעופה הגדולה בעולם.
כתובת התחרות להרשמה: טורניר דיסקונט, ת.ד. 29039, תל-אביב 61290, טלפון: 03-5178844, 03-5172112.
ההרשמה תסתיים ב-6.4.94.
בשיתוף עסקים
המדינה חוזרת ל...
יש עם מי לדבר.
בנק דיסקונט
כרטיס האשראי הרשמי של התחרות
IBM | VOLVO | Reebok | RADO | איתורית ITURIT | HEAD מוביל בראש

החששות ביפן גוברים לקראת פתיחת נמל התעופה באוסקה

היפנים תולים תקוות בנמל שיפעל 24 שעות ביממה אך האתר, הממוקם על אי מעשה ידי אדם, שוקע

נמל התעופה קאנזאי. העובדים במגדל הפיקוח מתלוננים על "מחלת־ים"

צילום: גאמא

מאת מסארו סאטו
סופר רויטר באוסקה

רק ששה חודשים נותרו למועד פתיחת נמל התעופה הראשון ביפן, שיפעל 24 שעות ביממה, אך המהנדסים עדיין מנהלים מערכה שמטרתה למנוע מהמבנים לשקוע ול[illegible] כאתר, אשר אינו אלא אי שנעשה בידי אדם.

מנהלי עסקים באוסקה ובערים שכנות במערב יפן תולים תקוות בנמל התעופה הבינלאומי קאנזאי, שישמש ציר להגברת הסחר בין האיזור לבין הכלכלות המשגשגות האחרות באסיה. מומחי תעופה וע[illegible] מאמינים, כי הנמל, ההולך ונבנה כחמישה ק"מ דרומית לאוסקה, על שטח ממוחזר, שטוף רוחות ובלתי יציב, עלול לסבול מבעיות בטיחות קשות.

בכיר במשרד התחבורה היפני המעיט בערך החששות. הוא אמר כי עד היום לא התעוררו כל בעיות כבדות, וכי המשרד שלו מתכנן לבדוק עוד החודש את בדיקות האתר והנחיתות.

סיבה נוספת לדאגת היפנים, לאור מעורבותה של הממשלה המרכזית בכשני שלישים מהפרוייקט, הם קיצוצי התקציב הנוכחי. משרד האוצר, שיש לו השפעה פוליטית רבה, אינו נוטה להקצות כספים לשלב ההרחבה של פרוייקט נמל התעופה. שלב זה אמור להתחיל לאחר טקס פתיחת המסלול הראשון ב־4 בספטמבר השנה.

עלות ההקמה עד לשלב זה הגיעה ל־14.1 מיליארד דולר. מומחים אומרים כי החשבון הסופי, כולל בניית שני מסלולים נוספים, יגיע ל־19.4 מיליארד דולר. לדבריהם, מיקומו ומבנהו הייחודי של נמל התעופה קאנזאי גורמים אי־ודאות בכמה היבטים. "איש אינו יודע בוודאות אם נמל התעופה יעמוד ללא תקלות בשעה שיושפע מרעידות חזקות ומשקיעה בלתי צפויה", אמר יושיטומו אאוקי, יועץ לענייני תעופה. "אני גם באתר רגיש משום שהגישה אליו מוגבלת".

גשר שעליו עוברים כביש מהיר ומסילת רכבת מחבר את האי אל החוף, קרוב לנמל דיג קטנטן. אאוקי חושש שתאונות דרכים, או תקלה טכנית, עלולות לחסום את הגישה, [illegible] כי יש גישה לנמל התעופה גם באמצעות ספינות המשייטת מעיר הנמל הגדולה קובה אל המערב.

מנהלי נמל התעופה מסבירים, כי הסיבה העיקרית להעדפת גשר לעומת מנהרה הוא מחירו הנמוך. אולם המומחה להנדסה אזרחית, טומיו איטו, מי שהיה בעבר נשיא המכון הטכנולוגי של אוסקה, מאמין כי זהו שיקול מוטעה. "אני עדיין סבור שמנהרה עדיפה, כדי להימנע מטייפונים ורעידות אדמה", אמר איטו, שלדבריו כיהן בוועדות ייעוץ לפרוייקט נמל התעופה באמצע שנות השמונים. "טייפון, הנע במהירות של 30 מטרים בשנייה, עלול לשתק את התחבורה על הגשר ולנתק את נמל התעופה", אמר.

[illegible]

הצד המעודד בנמל התעופה החדש הוא שרוחות־צד עשויות לערער את יציבותו פחות משהן מערערות את יציבותם של נמלי תעופה אחרים, החשופים למשבים עזים מההרים המקיפים אותם – אמר ריוזמת קואמורה, פרופסור לשם כבוד בהנדסת תעופה באוניברסיטת טוקיו.

שלטונות נמל התעופה קאנזאי מתפארים בטכנולוגיה החדישה שגייסו, כדי להגביה את מגדל הפיקוח השוקע, המתנשא לגובה של 86.4 מטרים והוא הרביעי בגובהו בעולם. המהנדסים היפנים השתמשו במשקולות מיוחדות כדי להגביל את התנודה התמידית של המבנה וגם כדי למנוע על ידי כך "מחלת ים" מאנשי הצוות.

כ־130 פקחי טיסה יעבדו במגדל הפיקוח ביום עבודה של 24 שעות, המחולק ל־5 משמרות. הפקחים יטלו על עצמם את האחריות על שמי מערב יפן מנמלי התעופה הקטנים בסביבת אוסקה.

דובר משרד התחבורה הבטיח כי משרדו יבצע בדיקות סדירות של מגדל הפיקוח אשר בבעלות המדינה, ואילו חברת נמל התעופה הבינלאומי קאנזאי תפקח על קצב שקיעת הטרמינל. עד ליום הפתיחה בספטמבר ישקע האתר בכ־9.5 מטרים לעומת מצבו בזמן התחלת הבנייה לפני שבע שנים. מפעילי הפרויקט מעריכים כי האי ישקע עוד 1.5 עד 2 מטרים במהלך 50 השנים הבאות עד שיתייצב סופית.

"יצרני הסיגריות מגדילים את רמות הניקוטין כדי לגרום להתמכרות"

נטען בתביעה שהוגשה בארה"ב ■ עד כה זכו חברות הטבק במרבית התביעות נגדן

מאת ג'ניפר וורן
לוס אנג'לס טיימס מיוחד ל"מעריב"

קבוצה של עורכי דין מסן פרנסיסקו הגישה בשבוע שעבר תביעה ייצוגית, הקוראת להטיל על יצרני הסיגריות את האחריות למותם [illegible] של מיליוני מעשנים.

התביעה קיבוצית תקדימית שהוגשה בניו־אורלינס, טוענת [illegible] כי החברות פיליפ מוריס, ר.ג'י. רינולדס ועוד ארבע יצרניות סיגריות אחרות מוסיפות בכוונה ניקוטין לסיגריות כדי שהמעשנים ימשיכו לעשן.

"[illegible] חורגות", אמר עו"ד [illegible], שהתנסה ב־2 תביעות נגד חברות הטבק. התביעה הוגשה בידי משפטנים מ־26 חברות, המתמחות בתביעות קיבוציות, שרבים מהם השתתפו במשפט נגד יצרני שתל־שד מסיליקון.

עורכי הדין סיפרו כי החלטתם להסתער על תעשיית הטבק באה בהשפעת שני גורמים. בחודש פברואר דיווחה מחלקת החדשות של ABC, כי היצרנים מעלים בצורה מלאכותית את רמת הניקוטין בסיגריות כדי שזו "תיצור התמכרות". הגורם השני הוא מינהל המזון והתרופות האמריקני, שהעומד בראשו, דיוויד קסלר, הכריז לא מזמן על הניקוטין כגורם "ממכר ביותר" וכי על הממשלה לפקח עליו כעל סם או תרופה.

מנהלי חברת פיליפ מוריס, אשר הגישו נגד רשת ABC תביעה בסך 10 מיליארד דולר על הוצאת דיבה, אמרו השבוע כי הם אינם מגדילים את תכולת הניקוטין בסיגריות. לדבריהם, "עוה"ד בלי וחבריו מנסים לראות אולי יצא להם משהו מזה". דובר אר.ג'יי. ריינולדס מיהר להסכים עמו, והוסיף כי תהליך הייצור מפחית למעשה את תכולת הניקוטין.

החל משנות החמישים, הוגשו למעלה מ־320 תביעות משפטיות נגד חברות הטבק. מרביתן נידחו, ולהוציא אחת מהן, בכולן זכו חברות הטבק.

בדרך כלל קובעים המושבעים כי המעשנים נכנעים להרגלי העישון שלהם מרצונם החופשי, וכי האזהרות מסיכוני העישון מגינות על החברות מחבותן כלפי המעשנים.

גלויה מגרמניה
גד שמרון

בנטון: דרמה מזויפת

כרזת הפרסומת מעוררת המחלוקת של חברת בנטון, שמראה את בגדיו ספוגי הדם של חייל קרואטי, מזויפת לחלוטין. כך טוענים הוריו של החייל ונציגים של הצבא הקרואטי בבוסניה. מארינקו גאגרו, בן 30, נהרג ביולי שנה שעברה מפגיעת רסיסי פגז מרגמה בחלק האחורי של ראשו, ואילו בכרזה מופיעה חולצה נקובת כדורים. מפקדיו של ההרוג מרגישים, כי היחידות הקרואטיות בבוסניה לא לובשות מדים כאלה. על הכרזה כתוב: "אני, גויקו גאגרו, אביו של החייל המת מארינקו גאגרו, מברך על כך ששם בני, ומה שנותר ממנו, ישרת את המאבק למען השלום ונגד המלחמה".

"מעולם לא דיברתי עם נציגי בנטון", אומר האב. לדבריו, ביקשה ממנו נציגה של ארגון הומניטארי תמונה של מארינקו, כדי לצרפה לכרזה אנטי־מלחמתית. "לא קיבלנו סנט אחד מבנטון. אפילו נר לקבר שלו הם לא תרמו", טוענים ההורים.

בתוך כך אסר בית משפט בגרמניה על בנטון להפיץ כרזת פרסום קודמת, המראה כתובת קעקע HIV POSITIVE. "זה מזכיר את כתובות הקעקע של הנאצים במחנות ההשמדה, ופוגע ברגשות ניצולי המחנות", נאמר בהחלטת בית המשפט.

מחלת המקלדת הפכה למגיפה

פציעות או מחלות, הנובעות מעבודה החוזרת על עצמה, הגיעו לממדי "מגיפה" בבריטניה וגורמים שם ל־200 אלף איש בשנה להיעדר מעבודתם ולנזק הנאמד במיליארד ליש"ט בשנה.

מומחים לארגונומטריה סבורים, כי המירוץ אחר הגדלת הפריון והמספר הגדל והולך של מקלדות מחשב בשימוש תורמים להגברת הבעיה. כ־4 מיליון בני אדם בבריטניה משתמשים כיום באופן סדיר במחשב, וכיום רבים יותר מתלוננים על התופעה הידועה בעולם הרפואה בשם 'פציעה ממאמץ החוזר על עצמו'.

על־פי נתוני משרד הבריאות הבריטי, גדל מספר הסובלים מהתסמונת הזו גדל בכ־60 אחוזים בין השנים 1988 ל־1991.

אינדפנדנט

דור חדש של נורות פלורסנטיות

קומפקט PL
יותר חסכון
80% בצריכת החשמל
יותר עוצמה
תפוקת אור פי 6
יותר אורך חיים
10,000 שעות תאורה
טונגסרם החברה המובילה בייצור נורות איכותיות
■ נורות ליבון ■ פטריות
■ פלורסנטים ■ קומפקט PL
■ נורות לתאורת רחוב ושטח
סוכנים בלעדיים:
אוריון חברה למסחר בע"מ
רח' ביאליק 11, ת"א
טל. 03-5255798
להשיג בחנויות החשמל המובחרות
TUNGSRAM

הסתדרות הנוער הלומד והעובד

ירון דהאן

ירון דהאן יליד 1976, גר באשדוד וכיום הוא תלמיד כיתה י"ב באורט חיל אוויר במגמת תימוש מטוסים. עובד כשנה וחצי בתעשיה האווירית. ירון הוא עובד חרוץ ומסור, ותמיד מחייך. נבחר לתלמיד מצטיין כיתתי ושכבתי ופועל רבות לטובת הכיתה. נוסף לכך הוא משתתף פעיל בפעילות של תנועת הנוער העובד והלומד.

מירי צפריר

מירי צפריר ילידת 1976, גרה בחיפה, והיא כיום תלמידת כיתה י"ב בבית ספר "דביר". נוסף ללימודים היא עובדת מזה כשנה במטבח ובמלצרות במלון "דן פנורמה" חיפה. בשל הצלחתה בלימודים ובעבודה נבחרה מירי לחניכה מצטיינת בבית ספרה. היא משתתפת פעילה בפעילות תנועת הנוער העובד והלומד ואף חברה בקבוצה המיועדת לגרעין נח"ל. בעתיד ברצונה ללמוד מנהל בתי מלון, ולהתקדם בענף המלונאות.

אלי ברנס

אלי ברנס, יליד 1976, גר באשקלון, לומד בכיתה י"ב באורט אדיבי – חשמלאות. הוא עובד כשישה חודשים ב"אל־מור" בתחום החשמל. אלי מצטיין בעבודתו והוא בעל רמה מקצועית גבוהה במיוחד. מפגין משמעת עצמית, חברותי ואהוד על חבריו לעבודה. נוסף לכך הוא חניך פעיל בתנועת הנוער העובד והלומד. בעתיד ברצונו ללמוד הנדסת חשמל.

משה מועלם

יליד 1976, גר בירושלים, לומד בכיתה י"ב באורט "בית אל" במגמת מכונאות רכב. משה עובד כבר כשנתיים בסדנא צבאית במקום. משה ידוע כעובד חרוץ ומסור. מעסיקיו מציינים כי הוא מגלה יוזמה רבה בעבודתו, תוך הקפדה על סדר וכללי בטיחות. התוצאה מתבטאת בטיב העבודה והדייקנות שלו.

מיכאל אבן חיים

מיכאל אבן חיים יליד 1975 גר בבאר שבע ולומד בכיתה י"ב בבית ספר תעשייתי "עמל" מתנה נתן במגמת מכונאות רכב. הוא עובד כשנתיים בסדנא צבאית במחנה. מיכאל פעיל בתנועת הנוער העובד והלומד. משמש כחבר בנשיאות הארצית של הסתדרות הנערים העובדים.

דימיטרי אברמוב

דימיטרי אברמוב יליד 1975, גר ברמלה, לומד בכיתה י"ב בבית ספר עמל רחובות. הוא עובד כבר כשנה במוסך מרצדס "כל חך" כחשמלאי רכב. ברצונו להמשיך ולהתקדם במקצוע. נבחר כמועמד לפרס בשל היותו תלמיד טוב ועובד מסור במקום עבודתו. זוכה להערכה רבה של הממונים עליו.

סולטאן מוחמד

סולטאן מוחמד יליד 1976 גר בכפר טירה. הוא לומד ספרות בבית ספר לספרות בפתח תקווה ונוסף לכך הוא עובד כשנה במספרת "יאיר ורותי" בפתח תקווה. סולטאן הוא בחור אחראי וממושמע. מאז גיל 10 הוא חניך פעיל בתנועת הנוער העובד והלומד. נוסף לכך רוקד סולטאן בלהקת "הדבקה" של השכבה הבוגרת. שואף לפתוח בעתיד מספרה משלו.

ליאור שורץ

ליאור שורץ יליד 1975, גר בחיפה, לומד בכתה י"א בבי"ס אורט "ספרינצק" במגמת נגרות. הוא עובד מזה כשנה בנגרית "שיטרית". ליאור הוא חניך מצטיין בעבודתו, שקדן, מתמיד ומפגין רמת מקצועיות גבוהה. נוסף לכך הוא חניך פעיל בתנועת הנוער העובד והלומד. חבר במועצת המחוז ובנשיאות חניכים ארצית. רוקד בלהקת "נעורים" וחבר בגרעין המיועד לשרת בנח"ל.

דני קוזוקין

דני קוזוקין יליד 1975, גר בנווה־יעקב, לומד במרכז למידה לנערים עובדים בכתה י"ב במסגרת פרויקט תקשורת. מזה כשנה עובד דני כעוזר טכנאי בתאטרון החאן בירושלים. הוא גם משתתף פעיל בתנועת הנוער העובד והלומד. תורם רבות לקבוצה ומגלה כושר מנהיגות חיובי. זוכה להערכת חבריו והממונים עליו בעבודה.

האני שחאדה

האני שחארה יליד 1975, גר בחיפה, לומד בכתה י"ב בבית ספר אורט כרמל מכונאות רכב. האני עובד כבר כשנתיים במוסך "בזק" – כרמל. הוא מגלה חריצות רבה בעבודתו והקפדה על תפקוד שוטף. נוסף על כך האני

14 נערים ונערות נבחרו כמצטיינים מטעם הנוער העובד והלומד

פרס הנוער העובד המצטיין 93 במסגרת מבצע "עובד ישראלי", שנערך בחסות עתון "מעריב" הוענק ל־14 חניכים וחניכות מצטיינים מכל רחבי הארץ.

יעקב סייג, מרכז המבצע הנוער העובד והמצטיין 93 של הנוער העובד, ציין שאת תתני הפרס בחרה ועדה ציבורית, שהורכבה מנציגי הנוער העובד, "אורט" ו"עמל", נציגי הנוער העובד ו"מעריב".

בטקס השתתפו, ישראל בן־יהודה יו"ר אגף הנוער והקהילה, עובד צור מזכ"ל הנוער העובד, משה שמעוני יו"ר אגף האיגוד המקצועי, גב' עידן הלמן ממשרד העבודה וגב' רות אשל מעתון "מעריב".

כל המברכים ציינו את הצטיינות הנערים בעבודה ובלימודים. הטקס נערך בהשתתפות הורים, מעסיקים ומזכירי הנוער העובד.

מצוינות בעבודה, בלימודים ובפעילות החברתית היא ערך, ש"הנוער העובד והלומד" מטפח בקרב הנערים העובדים – כך ציין עובד צור, מזכ"ל התנועה בדברי ברכתו ל־14 החניכים והחניכות המצטיינים בטקס חלוקת פרס הנוער העובד המצטיין לשנת 1993 שנערך לאחרונה בתל אביב בחסות עתון "מעריב".

יו"ר אגף הצעירים, נוער וספורט בהסתדרות, ישראל בן יהודה, ברך את משתתפי האירוע והדגיש את חשיבות הפעולה בקרב הנערים. הוא הדגיש כי "הנוער העובד והלומד" היא התנועה היחידה שמטפחת את הנערים העובדים, עוסקת באיגוד המקצועי ומקדמת את הפעילות החברתית בקרבם.

משה שמעוני, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, עמד על כך שהחניכים המצטיינים הינם דוגמה ומופת לאלפי החניכים והחניכות במקומות העבודה. "ערך העבודה", אמר שמעוני, "היא ערך שיש לטפח ולקדם ואני קורא למוסדות לקדם את מערכת ההכשרה המקצועית בקרב הנערים העובדים".

מרכז המבצע מטעם הנוע"ל, יעקב סייג, ציין כי 14 המצטיינים נבחרו על ידי ועדה ציבורית שבחרה אותם ראויים לפרס מתוך עשרות רבות של מועמדים, למרות שכולם כאחד היו טובים מאוד.

בטקס השתתפו חניכים רבים, הורים ובני המשפחות, אנשי משרד העבודה, אנשי "הנוער העובד והלומד", מנהלי בתי־הספר, מעסיקים, חונכים נציגי "מעריב" ומוזמנים רבים.

הוא משתתף פעיל בפעילות התנועה. שאיפתו להתקדם במקצוע, לקבל הסמכה ובעתיד – לפתוח מוסך משלו.

דוד חמו

דוד חמו יליד 1976, גר בתל אביב, תלמיד כיתה י"א במגמת חשמל בבית ספר "מכס פיין". מלבד לימודיו עובד דוד חמו כשנה ב"חשמל הופמן". דוד מצטיין בלימודיו ובעבודתו כאחד, מגלה רצינות ואחריות בעבודתו. על אף גילו הצעיר, מוטלות עליו משימות של אדם בוגר, שאותן הוא מבצע על הצד הטוב ביותר. בעתיד ברצונו לשרת כשוטר במסגרת "משמר הגבול".

אלון למפיט

אלון למפיט יליד 1975, גר בחדרה, לומד בכתה י"ב בבית ספר ליגת נשים נתניה במגמת מזכירות ממוחשבת. הוא עובד כשנה בעירית נתניה במנהל החינוך. מפגין מסירות, אחריות ודייקנות רבה בעבודתו. אלון מצטיין בלימודיו ותורם רבות לאווירה החברתית בבית ספרו. מתנדב ברצון לכל פעילות חינוכית וחברתית.

רועי אילן

רועי אילן יליד 1976, גר בהרצליה, תלמיד כיתה י"ב בבי"ס "תרמוד", עובד כשנה במטבח מלון "קרלטון" בתל אביב. רועי אילן ממלא את תפקידו לשביעות רצון הממונים עליו. הם מציינים כי הינו אדיב ומנומס ומגלה יוזמה בעבודתו. יצר עם חבריו לעבודה קשרי עבודה מצויינים וזה אינו מפריע לדייקנות בעבודה.

רוזה בורוכוב

רוזה בורוכוב ילידת 1975, עלתה לארץ מברית המועצות, גרה בפתח תקווה, סיימה לימודיה בבי"ס רב־תחומי במגמת פקידות. עבדה כשנתיים בבזק ביחידה לשירות לקוחות. למרות קשיי השפה נקלטה ביחידה בצורה יוצאת מן הכלל, הפגינה יוזמה ואחריות, ובצעה את המוטל עליה בהבנה מלאה. כיום לומדת רוזה במכללת תל אביב במגמת תעשיה וניהול.

בצלאל ירושלמי ובנו

אבינועם אחרק

אבינועם אחרק אחראי על תיפעולים ותיפקודים של כל מכונות החבלים והחוטים שבמפעל באזור התעשיה ברקן. הוא איש טכני מעולה והצליח לגרום למכונות לשנות את תדמית התפעולים. עם עקשנות כשלו המפעל מצליח לפרוץ מעגלים בייצור. אבינועם מסור לעבודה. בכל שעות הלילה הוא נקרא ומתייצב כשיש בעיה. מוסר העבודה שלו גבוה. בגלל האחריות האישית וכן האחריות כלפי כל העובדים בשליטתו הוא פותר בעיות קשות ומסובכות.

משרד התעשיה והמסחר

אריה אלמלך

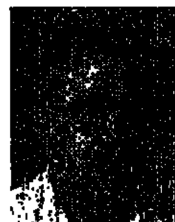

אריה אלמלך עובד כמרכז ארצי להקצאת קרקעות ומבנים במשרד התעשיה והמסחר בירושלים. תפקידו מחייב התמצאות עד לפרטי פרטים בכל הנתונים הנוגעים לאזורי התעשיה. מתמצא במצב הפיתוח, התשתיות, התאמת התעשיות לאזורים השונים, ובמעקב אחר היזמים בתהליכי ההקמה של המפעל. מארגן יחד עם מינהל מקרקעי ישראל את המיגזר הערבי והבדואי לפיתוח אזורי התעשיה ומשמש כסגן מנהל הרשות התעשייתית רמת חובב למפעלים כימיים. מצטיין ביוזמה רבה להנהגת שיפורים שמטרתם יעול העבודה וטיב השירות הניתן לציבור, ויוזם קידום הכשרת אזורי התעשיה.

הר"ץ

דורית אורן

דורית אורן עובדת כאחראית במחלקת שירותי לקוחות. בתפקידה הקודם היתה מזכירת מנכ"ל. דורית מטפלת בבירורי לקוחות אשר שכרו רכב בארץ או בחו"ל. כל מקרה בו מטפלת דורית מסתיים בלקוח מרוצה, אשר גם טורח להביע זאת בכתב או בע"פ. העבודה מתבצעת הן מול לקוחות פרטיים הן מול חברות וסוכני נסיעות. נועם הליכותיה של דורית והדרך בה מצליחה לרכוש את אמון הלקוח עוזרים לה להציג את תפקידה על הצד הטוב ביותר. בעבר השתלמה [illegible] חיצוני בנושא שירותי לקוחות ומכירה ודרך [illegible]

בית אבות סוסנסקי בע"מ

מאשה גרשונובסקי

מאשה גרשונובסקי משמשת כמורה להתעמלות פעילה ונמרצת. היא מוכרת היטב בין החולים ועובדי המוסד. חרוצה ואיכפתית במיוחד. דואגת לביגוד מותאם לכל חולה. פעילה בעזרה להכנת חגיגות, בעיקר בחגי ישראל, ותמיד מוכנה לעזור אם נוצר מצב של העדר עובד עקב בעיה לא צפויה. מאשה [illegible] ותיקה ונאמנה למקום העבודה והיא מקובלת מאוד על הדיירים ועל כל צוות העובדים.

קופת חיננית של המזרחי השקיעה 3 מיליון שקל במניות מאיר עזרא

השקעה הגדולה ביותר של קופת חיננית בסך של 3.3 מיליון שקל נעשתה במניית אלרון

מאת יהודה שרוני

קופת הגמל חיננית של בנק המזרחי, השקיעה אחוז ניכר מנכסיה בקבוצת המניות השייכות לקבוצת מאיר עזרא, כך מראים נתוני ההשקעות של הקופה לסוף 1993. נכסי קופת חיננית הסתכמו ב־105 מיליון שקל. קופת חיננית השקיעה 1.4 מיליון שקל במניות מאיר עזרא עצמו, מיליון שקל במניות חברת [illegible] וויל וחצי מיליון שקל נוספים בניירות הערך של חברת ויליגר.

קבוצת מאיר עזרא עלתה לכותרות לאחר שספגה הפסד של כ־12 מיליון שקל מההשקעה הכושלת במניות חברת איי.איי.אם. בעקבות כך, ובעקבות מעצרו של מנהל התיקים עמוס וייס, ירדו שערי מניות הקבוצה בעשרות אחוזים.

בשבוע שעבר, כשפורסם כי מנהל התיקים יפצה את ויליגר וטיבון ויל ב־3.2 מיליון שקל, נרשם תיקון בשערים.

ההשקעה הדומיננטית של קופת חיננית היתה במניית אלרון. זו הסתכמה ב־3.3 מיליון שקל, והיוותה 3.13% מהיקף השקעות הקופה.

ההשקעות הדומיננטיות האחרות הן קרדן השקעות (1.4 מיליון שקל), טבע ודיסקונט השקעות (1.1 מיליון שקל כל אחת), כור (1 מיליון שקל), מבטח שמיר (882 אלף שקל), תגום (852 אלף שקל) ות.מר השקעות (657 אלף שקל).

רווחי קבוצת הביטוח הפניקס הישראלי הסתכמו בשנת 93' ב־33.9 מיליון שקל

מאת יהודה שרוני

קבוצת הביטוח הפניקס הישראלי הרוויחה ב־1993 33.9 מיליון שקל בהשוואה לרווח של 13 מיליון שקל בשנת 1992, כך עולה מדו"חות הכספיים של החברה שפורסמו בסוף השבוע האחרון. הפניקס נשלטת על ידי משפחת חכמי. היא מנוהלת על ידי ד"ר איתמר בורוביץ, וכיו"ר דירקטוריון החברה משמש יוסי חכמי.

הפניקס הישראלית היא בעלת השליטה בחברות הביטוח הדר, דולב ולהי־נסיונל. הרווח העצמי של החברה מסתכם ב־165 מיליון שקל. רווחי החברה בביטוח חיים גדלו ב־20% והסתכמו ב־108.4 מיליון שקל. הכנסות הקבוצת מפרמיות בענף זה גדלו ב־30.5% והסתכמו ב־851.9 מיליון שקל.

באופן מפתיע הפסידה החברה השנה בביטוחי רכוש 7.7 מיליון שקל, זאת בהשוואה להפסד של 50.5 מיליון שקל ב־92'. הפרמיות בענף ביטוח הרכוש (ביטוח כללי) גדלו ב־30.8% והסתכמו בכמיליארד שקל. לחברת נגרם הפסד לפני הפרשה למס של 6.1 מיליון שקל בשל ירידות השערים בבורסה.

שווי נכסיהן של קופות הגמל עלה ב־80% בשלוש שנים והגיע ל־83.7 מיליארד שקל

מאת יוסי גרינשטיין

שווי נכסי קופות הגמל עלה ב־79% בתוך [illegible] ו־15% ב־1993. כך עולה מנתוני המחלקה המוניטרית בבנק ישראל. זהו גידול של 25% בתוך 3 שנים. תיק הנכסים [illegible] בסוף 1993 ל־83.7 מיליארד שקל, [illegible] 46.4 מיליארד שקל ב־1990. [illegible] המניות בנכסי הקופות הגיע בסוף 1993 ל־14%, לעומת 10% ב־1992 ו־1.6% ב־1991. משקל האג"ח הסחירות הגיע ל־43.5%, בדומה לשנתיים שקדמו. משקל האג"ח המיועדות (בתשואה מועדפת) ירד ל־18.4%, לעומת 22.4% ב־1992 ו־35.5% ב־1990. משקל הפקדונות הכספיים עלה ל־13% משווי תיק נכסי הקופות, לעומת 11.5% ב־1992 ו־6.1% ב־1990.

שווי נכסי קרנות הפנסיה הגיע ל־48.4 מיליארד שקל – גידול של 66% ב־3 שנים ו־22% ב־1993. משקל האג"ח המיועדות נותר יציב – 94.2%, לעומת 93.3% ב־1990. קרנות הפנסיה מחזיקות במניות לא סחירות, המהוות 3% מערך תיק הנכסים.

שווי נכסי קרנות ההשתלמות הגיע ל־13.7 מיליארד שקל – גידול של 91% ב־3 שנים ו־15% ב־1993. משקל המניות – 14%, לעומת 11.5% ב־1992 ו־1.3% ב־1990.

תדיראן תתקין מערכת תקשורת בהדסה ירושלים

מאת דוד גורדון

[illegible] מערכת תקשורת חדשה תותקן על ידי תדיראן במרכזים הרפואיים של בית החולים הדסה עין כרם והר הצופים בירושלים. הסכם על כך נחתם בין הנהלת ההסתדרות הרפואית הדסה לבין תדיראן תקשורת.

היקף הפרוייקט לא נמסר לפרסום, אולם למעריב נודע כי מדובר במערכת תקשורת של כ־4,000 קווים, ועלותה נאמדת בכשני מיליון דולר. מערכת התקשורת תתבסס על מרכזיות סאואר־קורל של תדיראן, להן יחוברו לות מתקדמות המתאימות לתשתית קווים שתוכל לשאת עליה תקשורת של דיבור, נתוני מחשב ותמונות. "זהו פרוייקט תקשורת מהגדולים המבוצעים בישראל בשנים האחרונות" אמר חיים רוזן, מנכ"ל תדיראן תקשורת.

בבתי החולים מקווים כי מערכת התקשורת החדשה תקל גם על הציבור בהתקשרות למרפאות ותקל על תהליך קביעת התורים.

ביום שישי (חג הפסחא) לא התקיים מסחר בוול סטריט

שערי מטבע חוץ 1.4.94

סל	דולר שחור	מרק יציג	דולר יציג
3.2191	3.09	1.7784	2.9690

המטבע	שער יציג	השינוי היומי באחוזים	השינוי באחוזים מתחילת השנה	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה
[illegible]	2.9690	-	-0.56	2.89	3.03	2.90	3.03	2.90	3.03	2.8449	2.8884	2.8453	2.8869	2.8446	2.9865
[illegible]	1.7784	-	+3.33	1.73	1.81	1.74	1.82	1.73	1.81	1.7418	1.7867	1.7596	1.7844	1.7623	1.7868
[illegible]	4.4075	-	-0.13	4.27	4.48	4.32	4.51	4.29	4.49	4.3658	4.4273	4.3723	4.4341	4.3596	4.4203
[illegible]	0.5206	-	+2.76	0.60	0.53	0.60	0.63	0.60	0.63	0.5165	0.5237	0.5164	0.5238	0.5168	0.5230
[illegible]	2.8945	-	+8.40	2.81	2.95	2.82	2.95	2.81	2.95	2.8647	2.9061	2.8693	2.9098	2.8637	2.9036
[illegible]	1.5827	-	+2.88	1.54	1.61	1.54	1.61	1.54	1.61	1.5673	1.5894	1.5679	1.5901	1.5683	1.5901
[illegible]	2.1012	-	+4.21	2.05	2.15	2.06	2.16	2.05	2.15	2.0901	2.1195	2.0899	2.1195	2.0861	2.1161
[illegible]	0.3792	-	+5.77	0.37	0.39	0.37	0.39	0.37	0.39	0.3759	0.3812	0.3760	0.3814	0.3787	0.3820
[illegible]	0.4087	-	+2.89	0.40	0.42	0.40	0.42	0.39	0.42	0.4051	0.4108	0.4057	0.4116	0.4051	0.4108
[illegible]	0.4522	-	+2.49	0.44	0.46	0.44	0.46	0.44	0.46	0.4480	0.4543	0.4489	0.4553	0.4494	0.4557
[illegible]	0.5440	-	+5.32	0.53	0.55	0.53	0.56	0.53	0.56	0.5393	0.5469	0.5388	0.5465	0.5392	0.5468
[illegible]	2.1457	-	-4.53	2.09	2.19	2.10	2.19	2.09	2.19	2.1272	2.1572	2.1282	2.1582	2.1244	2.1540
[illegible]	2.0826	-	+2.93	2.00	2.12	2.00	2.14	2.00	2.12	2.0868	2.0950	2.0838	2.0930	2.0820	2.0807
[illegible]	0.8548	-	-2.72	0.75	0.86	0.72	0.87	0.73	0.84	0.8466	0.8586	0.8478	0.8600	0.8460	0.8578
[illegible]	0.8633	-	+4.42	0.84	0.88	0.84	0.89	0.84	0.88	0.8560	0.8681	0.8567	0.8688	0.8552	0.8671
[illegible]	2.5259	-	+3.18	2.46	2.58	2.47	2.58	2.46	2.58	2.5046	2.5399	2.5084	2.5438	2.5070	2.5419
[illegible]	1.8442	-	+5.67	1.79	1.89	1.80	1.91	1.80	1.89	1.8298	1.8566	1.8322	1.8581	1.8323	1.8578
[illegible]	2.1815	-	+4.21	2.10	2.25	2.14	2.28	2.13	2.23	2.1654	2.1959	2.1664	2.1960	2.1660	2.1962
[illegible]	3.4280	-	+2.85	----	----	----	----	----	----	3.3949	3.4427	3.4017	3.4498	3.3966	3.4437
[illegible]	0.8907	-	-5.30	0.85	0.90	0.84	0.90	----	----	0.8500	0.9000	----	----	----	----

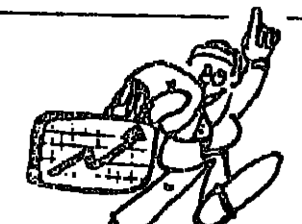

פרידמן / לכנר

מכללת מיטב לשוק ההון פותחת את שעריה

- קורסי איכות בסיסיים - הבורסה ושוק ההון לקהל הרחב
- קורסים מתקדמים להכשרת יועצי השקעות וניירות ערך
- השתלמויות מרוכזות לאנשי כספים בניהול השקעות מיוחדות

ההוראה תתבצע ע"י טובי אנשי המקצוע והמרצים.
בלימוד יודגש הצד היישומי, תוך שימוש מקיף של התלמיד בכלי העזר העומדים לרשות המשקיע המקצועי.

קורס בסיסי בנושא הבורסה ושוק ההון - המחזורים הקרובים ייפתחו בתאריכים: 10.4.94 (ימי א') ו- 3.5.94 (ימי ג')

הלימודים יתקיימו במכללת לוינסקי, רח' שושנה פרסיץ 15, ת"א.
משך הקורס - 40 שעות, בעשרה מפגשים שבועיים.

בהעברת הקורסים ישתתף מר צבי סטפק
מנכ"ל משותף בחברת מיטב ופרשן כלכלי בכיר.

מכללת מיטב לשוק ההון

לפרטים נוספים ולהרשמה: טל. 03-6423555
או כתבו למיטב - המכללה ללימודי שוק ההון, ת.ד. 17479 ת"א 61174.

מדינת ישראל

הודעה על תוצאות מכרזים

ביום 31.3.94 הוצעו לציבור איגרות חוב באמצעות מכרזים

להלן פירוט הסדרות שהונפקו ותוצאות המכרזים

סדרה	הצמדה	מחיר מכירה מזערי	מחיר ממוצע	שיעור ההקצאה באחוזים	הכמות שנמכרה במיליוני ש"ח
"שגיא" 4249 ח'	מדד	100.20	100.35	29.80	10
"גליל" 5419 י"ב	מדד	110.30	110.34	99.92	10

הזמנות במחירים הגבוהים ממחיר המכירה סופקו במלואן.
הזמנות במחיר המכירה סופקו בחלקן לפי שיעור ההקצאה הרשום לעיל.
הזמנות במחירים נמוכים ממחיר המכירה לא סופקו.

קופת גמ"ח להלוואות חדרה

אגודה שיתופית בע"מ

מזמינה בזה את חברי האגודה,

לאסיפה כללית

שתתקיים ביום 12.4.94 בשעה 18.00 במשרדי האגודה רח' הר סמואל 75, חדרה

סדר היום של האסיפה: 1. בחירת יו"ר האסיפה. 2. בחירת 15 חברי המועצה. 3. בחירת 3 חברי ועדת ביקורת. 4. בחירת רואה חשבון לאגודה.
אם לא יהיו נוכחים במועד הנ"ל מספר חברים כדרוש בתקנון תדחה האסיפה הכללית ליום 24.4.94 בשעה 20.00 ותתקיים באולם "בית צבי" רח' לוביץ פינת אחד העם, חדרה.
אסיפה זו תהיה חוקית בכל מספר המשתתפים.

ח. כתן, יו"ר ההנהלה

חוק התכנון והבניה 1965
מרחב תכנון מקומי עירון - ואדי עארה
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה 1965, כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה מס' 204093 בגוש 20302 חלקה 30 מגרש 30/20 ע"ש אגברית מוחמד ראפי מכפר בוסמוס שבאשורה יש הקלה בהוראות תוכנית מתאר מס' ג/106. ההקלה: תוספת קומה ללא תריסה באחוזי בניה המותרים.
ניתן לעיין בבקשה הנ"ל בימים ובשעות קבלת קהל כל מעוניין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לוועדה האמורה תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.
מוחמד יונס
יו"ר הוועדה המקומית עירון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה מקומית לתכנון ולבנייה ת"א יפו בקשה ליתן היתר בנייה של סככה מגורים בן 7 יחידות דיור ברחוב משה ארם מס' 19 גוש 6623 חלקה 317 תיק בנין 0867-003 בקשה מס' 94/379 ר' הכוללת את ההקלות הבאות: בניית מרפסת בנכול מגרש הגובל בחלקה 336. בניית חדר טרנספורמטור תת הקרקע בנכול מגרש הגובל ברחוב משה ארם. בניית פרגולה בקומה ג'. בניית פרגולה בתחום הצד של מרפסת משותפת. בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה יכול לעיין בבקשה הנמצאת בבית כיכר ותעור שד' בן גוריון 68, בשעות קבלת קהל ימים א'-ה' 8.00-11.00, בסירה ויש לו התנגדות להוצאת היתר: אישור הנ"ל בכתב וזה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ת"א־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
אדריכל דן דריק, יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו

נגנבו - אבדו צקים
בנק דיסקונט
סניף 026 יפו
ע"ש חאב כרמל
85340 - חן
עד 002647221
002647232
כל מי שמקבל שקים אלו שם כספו על קרן הצבי

ת.ד. 20010 הדרור לתלונות
אתם מתלוננים? שופינג מטפל
כל יום חמישי שופינג של מעריב

הנהג
עשה לך מנהג קבוע — קח עמך חייל לדרך

שוק הדירות השכורות: המחירים יורדים ואוכלוסיית השוכרים משתנה

אנגלו סכסון ערכה סקר עבור מעריב שממנו עולה פרופיל מפתיע של שוכרי הדירות ■ למשל: זוגות מבוססים שמשכירים נכס ושוכרים אחר ומשלמים את ההפרש, או רווקים שמעדיפים השקעה במכונית

השכרת דירות היא עסק גדול בחוץ לארץ, וקטן יחסית בארץ.

מסקר מיוחד למעריב, שערכה מחלקת המחקר של אנגלו סכסון, עולה, כי בעוד מחירי הדיור באזור המרכז עלו, מחירי השכירות התייצבו ואף ירדו בשנה האחרונה. הירידה היא בעיקר במחירי השכירות של דירות קטנות 2־3 חדרים ועשויה להגיע במקומות מסויימים עד 20 אחוז.

לשוק ההשכרות היתה עדנה כשהגיעו לארץ חצי מיליון עולים בשנים 1990־1992 והמחירים עלו ועלו.

הנתונים מדהימים: בערי השדה דמי השכירות עלו עד 300% מ־1989 ועד 1992. אם דירת 3 חדרים ביוקנעם, למשל, הושכרה ב־1989 ב־120 דולר בחודש, בשיאה הגיע מחירה גם ל־350 דולר בחודש.

חצי מיליון עולים שהגיעו העלו את המחירים בעיקר בערי השדה מאז צנחו המחירים ב־20% בממוצע

שוק השכירות, בניגוד למה שחושבים, אינו מיוחס רק לסטודנטים, אלא גם לרווקים מבוססים, שמעדיפים להוציא את הכסף על רכב חדש, על ביגור או על בילויים. לאנשי מערכת הביטחון, שעוברים עם משפחותיהם מאזור למשנהו. למשפחות מבוססות, המשכירות את הדירה שברשותן, ומוסיפות עוד כמה דולרים לנכס מועדף, שאין להן את הממון לרכשו, ולאחרונה גם יהודים תושבי השטחים, שאינם מוכנים לקחת סיכונים ולחיות בלחץ נפשי וחרדה ושוכרים דירה בתחומי הקו הירוק.

יש גם סוג אחר של שוכרים הפונים לעבר דירות יוקרה.

כמו למשל, במגדל האופרה על שפת הים בתל אביב, שם מוצעות להשכרה דירות של כ־90 מ"ר בחוזים ל־7 שנים במחיר של כ־1,800 דולר בחודש.

הסיסמה היא – אל תקנה דירה (בכ־450 אלף דולר), אלא שכור אותה. התנועה אכן ערה ויש הרבה התעניינות בקרב תושבי חוץ.

סוג נוסף של השכרות הוא במסגרת העידוד הממשלתי להשכרת דירות, כמו למשל בראשל"צ. כזכור זכו מספר חברות בקרקע במכרזים של מנהל מקרקעי ישראל בתנאים מועדפים, כשהתנאי הוא גם בניה להשכרה לתקופה של עשר שנים. בין החברות האלו – חברת אשדר בשכונת הכרמים במערב ראשון, חברת סקום של שיכון עובדים אף היא באותה שכונה וחברת משנאל בגני יהודית.

מתוכם כבר סיימה את הבניה חברת סקום ובשבוע שעבר פירסמה לראשונה את 177 הדירות הראשונות להשכרה. התגובה היתה מדהימה – תוך שבוע הושכרו 35 דירות. בין השוכרים, אנשי משטרה, זוגות צעירים וארבעה משפחות מאריאל.

בפרוייקט הזה, לדוגמא, מדובר על שישה בניינים בני 177 דירות, מתוכן 88 דירות בנות שלושה חדרים 93 מ"ר, 83 דירות 4 חדרים 114 מ"ר ו־6 פנטהאוזים 5 חדרים 160 מ"ר + 50 מ"ר מרפסת. את הדירות הללו אפשר לשכור לשנתיים עד חמש שנים.

לשלושה חדרים המחירים נעים בין 475 דולר לשנתיים ל־434 דולר לחמש שנים. לארבעה חדרים בין 580 דולר לשנתיים ועד 520 דולר לחמש שנים. ולחמישה חדרים בין 820 דולר לשנתיים ועד 780 דולר לחמש שנים.

למחירים הרשומים מטה יש להוסיף 40 דולר דמי אחזקה וביטוח לחודש (ועד בית). המחירים צמודים למדד יוקר המחיה. המשלמים במזומן מקבלים 4 אחוז הנחה. לאנשי מערכת הביטחון יש הנחה של 10 אחוז.

למרות שיש עוד דוגמאות ברחבי הארץ לשכירת דירות חדשות מקבלנים, התופעה השכיחה היא עדיין השכירות בבתים יד שניה.

ב"אנגלו סכסון" ערכו לנו סקר המצביע על הבדלים דראסטיים במחירי שכירות בשבע ערים ברחבי הארץ מנהריה בצפון ועד אילת בדרום, וממחיש את המתרחש בשוק הזה.

מחירי שכירות בערים שונות בישראל

עיר	מספר חדרים	שטח	קומה	רחוב	דמי שכירות לחודש
נהריה	3	65	קרקע	הרצל	$400
	3	80	קרקע	ויצמן	$370
	3	90	ראשונה	אסף לוי	$320
	4	110	קרקע	ויצמן	$350
רמת גן	3	100	שלישית	גלעד	$650
	4	112	ראשונה	המבדיל	$700
	5	130	שניה	פנחס	$760
רעננה	3	190	שלישית	חטי' אלכסנדרוני	$400
	4	120	ראשונה	הר סיני	$635
	5	162	בית פרטי	עקיבא	$900
רמת השרון	3	78	שניה	ביאליק	$650
	3.5	89	שלישית	סוקולוב	$580
נשר	3	74	שניה	מעלה גבורים	$150
	4	96	שניה	הורדים	$380
אילת	3	67	ראשונה	חבצלת	$450
	5	110	פנטהאוז	פסגת אדום	$800
חיפה	2	75	שניה	מעברות	$360
	2.5	80	שניה	מוריה	$400

גרפיקה: אלכס טבשונסקי

הסקר נערך באדיבות מחלקת המחקר של אנגלו סכסון

מזרקה בסלון, נגר מאיטליה ויער בחצר

תחת הביטוי הצנוע שיפוצים מסתתרת לעיתים חגיגת הוצאות פרועה שאינה מהססת להרוס דירות יוקרה חדשות רק בגלל צבע לא מתאים ■ תופעת שיפוץ הדירות החדשות הופכת לשכיחה גם בדירות עממיות

שיפוץ בית גורר בתוכו כאב ראש לא קטן, אבל זו אינה רק שאלה של הכרח, אלא של נוחות. זוגות רבים מעדיפים בשנים האחרונות לרכוש בית במחיר נמוך יחסית ולהשקיע את היתרה בשיפוץ, בהתאם לחלום הפרטי שלהם. כך יוצא ששיפוצים זה כבר אינו עניין לדירות מתפוררות זולות וישנות, אלא גם בדירות יוקרה חדשות. מתברר, כי ככל שערך הנכס גבוה יותר, היקף ההשקעה בנכס פרוע יותר.

אחת הדוגמאות הבולטות היא בית פרטי ברעננה, שהושקעו בשיפוצים בו למעלה מ־300 אלף דולר. הסלון ששטחו 100 מ"ר שופץ בסגנון אולטרא מודרני, ומזרקה חוצה אותו. מטבח יוק. הכניסו אותו לסליק אלקטרוני. הוא נשלף ומתגלה במלוא הדרו בלחיצת כפתור. וצמחיה? 100 עצים טרופים מלבלבים בחצר מבעד לחלון המטבח הפנורמי.

שיפוצי בית מתרחשים בדרך כלל בכמה מצבים: כשהבית אכן דורש שיפוץ, עקב בלאי, כשהבית במצב טוב, אבל האופנה השתנתה. ויש שיפוץ אחרי רכישה, ללא קשר למצב הבית, אלא רק כדי להתאימו לטעמם האישי של בעליו.

מבדיקה של חברת נאות שירן, עולה כי התופעה של שיפוץ בתי יוקרה לאחר רכישה ניתנת לחלוקה די ברורה לפי החתך של ערך הבית:

- בבתים שערכם 300־450 אלף דולר, כשהבית במצב סביר, השיפוץ שייעשה יכלול בדרך כלל החלפת חדרי אמבטיה וכלים סניטריים, המטבח, וטיפול בבעיות איטום.
- בבתים דווקא יקרים יותר, שערכם בין 500־800 אלף דולר, כאשר הבית במצב סביר, היקף השיפוצים יהיה רחב יותר ויכלול בדרך כלל נוסף לשיפוץ היסודי, אשר הוזכר קודם, גם החלפת ריצוף ובהזדמנות זו החלפת הצנרת, התקנת מיזוג אוויר חדשני (מרכזי או מפוצל), הזזת קירות פנימיים להתאמת החלוקה הפנימית לצרכי הבעלים החדשים, טיפול בתיקוני טיח וצבע פנימי וחיצוני והשקעה בפיתוח ובגינון. שיפוצים כאלה נעים בין 100־150 אלף דולר.
- בבתים יותר יקרים – עד מיליון דולר, השיפוץ עשוי לנוע בהיקף של כ־200־250 אלף דולר.

אבל, השיפוצים המעניינים באמת מתרחשים בבתים של מיליון ורבע דולר ומעלה. בתקציבים אלה אנו נתקלים לא פעם במצבים בהם הנכס אשר נמכר הינו חדש לחלוטין, ולאחר שהשקיעו בו מאות אלפי דולרים בהתאמתו לבעלים הקודמים, הן בנגרות פנים והן בריצוף מיוחד ובסניטציה, יגיעו הבעלים החדשים, יהרסו את פנים הבית וישקיעו 300־400 אלף דולר מחודש.

ב"נאות שירן", המתמחה בשיווק בתי יוקרה, אספו לנו כמה דוגמאות: פנטהאוז חדש נמכר במיליון וחצי דולר, לאחר שבעליו המקוריים הזמין עבודת נגרות משני נגרים, שהוטסו במיוחד מאיטליה. את עבודת השיש עשו במשך ארבעה חודשים תמימים. מדובר בשיש גרניט שמחירו 200 דולר למטר. כל עבודות האלומיניום היו על פי הזמנה מיוחדת מגרמניה.

הגיע הבעלים החדש והרס הכל בין לילה ועיצב מחדש לפי טעמו האישי. ומה הוא עשה? ההשקעות הפנימיות בלבד, שנעשו בדירה עוד בטרם הריסה מוערכות בכ־350 אלף דולר. שיטחו של הפנטהאוז הזה 300 מ"ר.

בווילה גדולה, שנמכרה לאחרונה ברמת השרון הוחלף מטבח גרמני אולטרא מודרני, כולל ריצוף השיש בשטח של 150 מ"ר וארונות המטבח בשטח 25 מטר, אשר ערכם הכולל הוערך בכ־65 אלף דולר, ורק משום שצבעם היה אוף־ווייט, ואילו הקונים התעקשו על צבע לבן שנהב.

ואם זה עוד עזר לכם לאכול את הלב, אז מסתבר, כי בבתים ברמת המחירים הגבוהה ביותר, אפשר למצוא בעלי בתים אשר מתעקשים פעם בחמש עד שבע שנים להשקיע בין 100־150 אלף דולר בשינויי פנים למיניהם, למרות שהבית אינו מוצע למכירה.

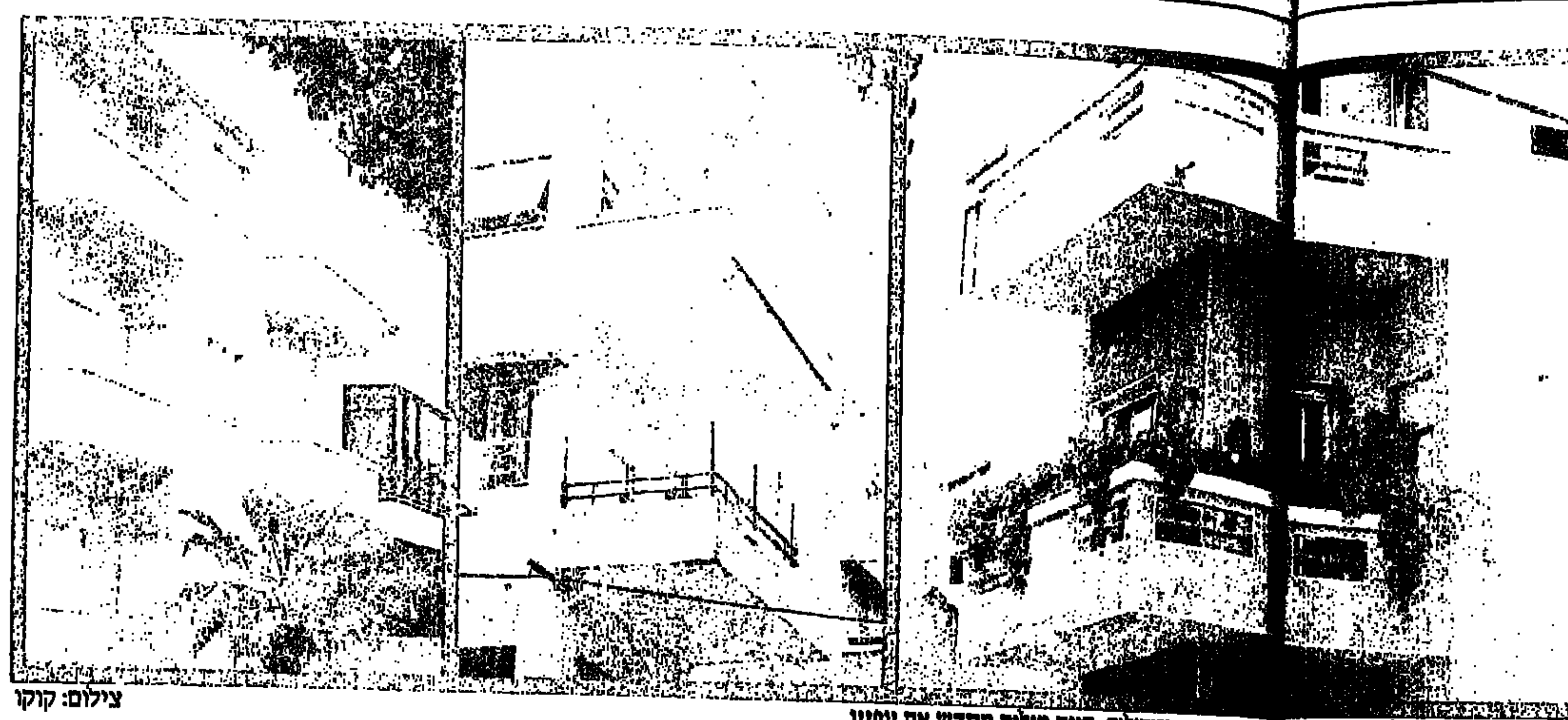

מרפסות בשדרות רוטשילד. בעבר הן היו [illegible] סגרו אותן עם תריסולים. היום מגלים מחדש את יופיין

צילום: קוקו

תל אביב: בירת הבאוהאוז העולמית

[...] זה רשמי, לתל אביב יהיה סטייל: היא תוכתר לבירת הבאוהאוז העולמית ■ העיר שיצא לה שם של חסרת סגנון מגלה [...] באיחור אוצר: הריכוז הגבוה בעולם של בנייני באוהאוז

אסכולת הבאהאוז שנולדה בגרמניה [...] תפיסתה בתל אביב של שנות השלושים [...] עומדת לזכות את העיר בתואר המחייב "בירת הבאוהאוז העולמית".

התואר נראה מאולץ במקצת, כי סיור [...] העיר מגלה ערב רב של סיגנונות בניה, ולמרות זאת, יחסית לערים אחרות בעולם, סיגנון הבאוהאוז שולט בתל אביב.

מהו הבאוהאוז? קחו כמה כתובות, סיירו [...] ותגלו לבד – רחוב רוטשילד על מרפסותיו [...] חות, מעונות עובדים ברחוב פרישמן [...] בנין מגורים בחובבי ציון 65, בנין [...] 62, בית קרוסקל בהס 21, מחסן קופת חולים [...] ריינגולד, בית מגורים בגורדון 79 ובניי[...] שחלקם דהה והתפוררו עד ששכחו [...] השם הבניה הזה נקרא על שמו של בית ספר [...] בגרמניה, שפיתח את התפיסה בין שתי [...] העולם. תל אביב בשנות השלושים היתה [...] של תהליך התפתחות אורבני והאדריכלים שתיכננו את בנייניה הושפעו רבות מתנועת הבאוהאוז המודרנית, שכונתה על ידי היסטוריונים ואוצרי אמנות כבר בשנות השלושים "אדריכלות הסיגנון הבינלאומי".

שורה ארוכה של ארועים מתוכננים בנושא הבאוהאוז במהלך מאי, וכבר היום נישאים שלטי חוצות, שאולי נשמעים סינית לאדם מן היישוב, אור[...]דות הוועידה הבינלאומית שתתקיים בנושא, בשיתוף אונסקו.

עיריית תל אביב שהכירה באוצר שלה, קצת מאוחר, פועלת לשימור בניינים בסיגנון באוהאוז ברחבי העיר. מאז אותרו ונחקרו 1,500 בניינים המיועדים לשימור, כ־1,000 מתוכם בסיגנון בינלאומי.

לדברי שמאי אסיף, מהנדס עיריית תל אביב לשעבר, בית שמור הינו לעיתים קרובות גם עול לא קטן. החובות החלים על בעל הבית הם רבים מספור, ואין הוא רשאי להרוס ולשפץ כרצונו. בכל אופן, בית שכבר שופץ מחירו יעלה ב־20־30 אחוז גבוה ולעיתים אף יכפיל את ערכו.

פרוייקטים

יוקרה בלב המושב

שכונת מגורים יוקרתית הולכת ומוקמת סמוך למושב נורדיה. זו יוזמה משותפת של מושב נורדיה ומשפחת חזן מנתניה. 270 הקוטג'ים הדו־משפחתיים שיוקמו יהיו בעלי אופי כפרי, על מגרשים בני 330 מ"ר.

60 היחידות המוצעות המהוות את שלב ג' של הפרוייקט. לרשות הרוכשים מבחר של שמונה תוכניות שונות, שיש בהן אפשרות לשינויים קלים בהתייעצות עם האדריכל. לרוכשים בית בשכונה נקבעת פגישה עם ועדת קבלה מטעם המושב, במטרה לאכלס את השכונה במשפחות מתאימות. ענפי המשק השונים – דיר, צאן, רפת, לול, פרדסים ומטעים, נמצאים בגבול הדרומי, המרוחק מהשכונה.

משתכני השכונה, שנקראת "נאות נורדיה", וחברי המושב יקימו ועד מוניציפלי משותף. למרות הקירבה הגיאוגרפית לא תהיה לרוכשים נגיעה כלשהי לענייני המושב השיתופי, שימשיך להתנהל כאגודה שיתופית נפרדת.

מחיר קוטג' 190 מ"ר בנוי על 330 מ"ר קרקע כ־250 אלף דולר. קוטג'ים קטנים יותר, 160 מ"ר על 250 מ"ר עולים 217 אלף דולר.

קריה חדשה במזרח נתניה

קריית מגורים חדשה לקהל דתי תוקם במזרח העיר נתניה, קרוב לשכונת נאות גנים. הקריה, שתוקם על ידי חברת הבניה משהב, תיבנה בסיגנון כפרי המאופיין בבניה מרחבית עם גגות רעפים וגינות מטופחות בחזיתות הבתים. מדובר ב־1,100 יחידות דיור. בשכונה יהיו רחובות חסומים למחסה – "הולנדיים".

אפשר יהיה למצוא כאן אבי טיפוס שונים: קוטג'ים דו־משפחתיים בני 6 חדרים עם גינות צמודות על שטח 100־200 מ"ר, החל מ־220 אלף דולר. בניינים בני 6 קומות בהם דירות בנות 3 חדרים במחיר החל מ־93 אלף דולר. דירות בנות 4 חדרים יעלו החל כ־120 אלף דולר. פנטהאוז בקומה השישית 139 מ"ר, 5 חדרים החל מ־164 אלף דולר.

פרוייקט גלי חוף באולגה שהולך ונשלם

שלב ב' ברום העיר בכפר סבא

שלב ב' בפרוייקט רום העיר בכפר סבא יוצא לדרך. חברת ב.מ סנטר השקעות, בבעלות משפחת חבס, מתחילה בשיווק הפרוייקט, הכולל 85 יחידות דיור בנות 4 ו־5 חדרים, דירות גן ופנטהאווים. מדובר בשכונה חדשה ומודרנית הכוללת 520 יחידות דיור בני 5־8 קומות וכוללת רחובות הולנדיים שקטים מכל צר.

המחירים – דירת 4 חדרים כ־126 מ"ר עם מרפסת החל מכ־182 עד 198 אלף דולר. דירת 5 חדרים כ־153 מ"ר החל מ־202 אלף עד 228 אלף דולר. ופנטהאוז 6 חדרים כ־200 מ"ר עם מרפסת 75 מ"ר, החל מ־368 עד 396 אלף דולר.

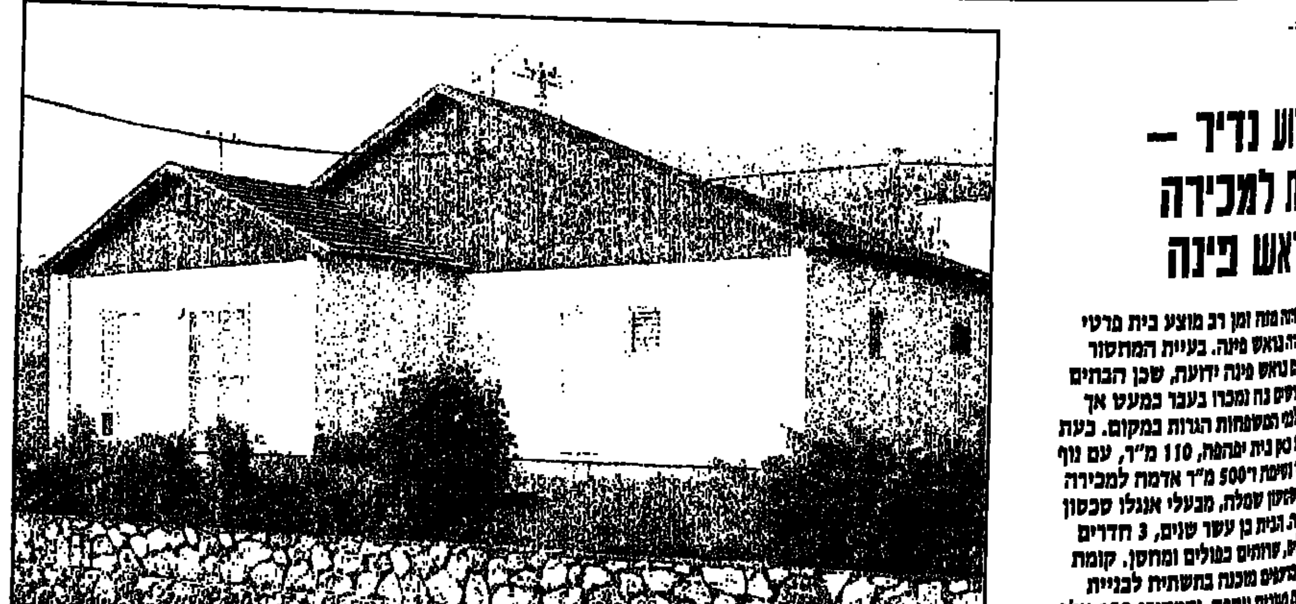

[...]רוע נדיר – [...]ית למכירה [...]ראש פינה

[...] מזה זמן רב מוצע בית פרטי [...] בראש פינה. בעיית המחסור [...] בראש פינה ידועה, שכן הבתים [...] נמכרו בעבר במעט אך [...] המשפחות הגרות במקום. כעת [...] בית יפהפה, 110 מ"ר, עם נוף [...] ושטח של 500 מ"ר אדמה למכירה [...] שלה, מבעלי אנגלו סכסון [...] הבית בן עשר שנים, 3 חדרים [...] שירותים כפולים ומחסן. קומת [...] מוכנה בתשתית לבניית [...] עצמה. והמחיר? 150 אלף [...]

מגורים

- גבעתיים: דירת 3.5 חדרים 90 מ"ר ברחוב ז'בוטינסקי נמכרה ב־195 אלף דולר.
- גבעת שמואל: דירת 4.5 חדרים ברחוב הר[...]צוג, 120 מ"ר, נמכר ב־195 אלף דולר.
- בת ים: דירת 2.5 חדרים 70 מ"ר ברחוב כצנלסון, קומה שלישית, משודרת נמכרה ב־[...] אלף דולר.
- חולון: דירת 3.5 חדרים 85 מ"ר, משודרת, ברחוב מאזה, נמכרה ב־124 אלף דולר.
- יבנה: דירת 4 חדרים, 82 מ"ר, קומה [...], ברחוב התבור, נמכרה ב־82 אלף דולר.
- רעננה: דירת 4 חדרים, 135 מ"ר, קומה [...], ברחוב החייל, נמכרה כ־171 אלף דולר.
- הרצליה: דירת 5 חדרים, 180 מ"ר, קומה שלישית עם גוף, ברחוב ויצמן, נמכרה ב־185 אלף דולר.
- כרמיאל: דירת 4 חדרים, 90 מ"ר, ברחוב יודעים, נמכרה ב־72 אלף דולר.

(העסקות לוקטו בידי רשות איגוד [illegible])

סוכו – ישוב קהילתי חדש בעמק חפר

ישוב חדש בשם סוכו יוצא לדרך. מדובר ביישוב קהילתי בין הקיבוצים יד חנה ונח[...], בתחום שיפוט המועצה האזורית עמק חפר.

ארבע חברות בניה זכו במכרזים לבניית ה[...]שוב. בשלב א' ייבנו סך הכל 427 יחידות דיור בבתים טוריים, בתים דו משפחתיים ובתים חד משפחתיים. במכרזים זכו: חברת אלמוג שתבנה 114 [...] 108 יחידות דיור, י. מוסקוביץ' שתבנה [...] יחידות, [...] 103 יחידות, ומריו לוי [...] שתבנה 102 יחידות. בנוסף, ייבנו 157 יחידות [...] בשיטת "בנה ביתך" עבור בני עמק חפר.

היישוב החדש ייבנה במסגרת תוכנית "כוכבי [...] הכוכבים" שיזמו ח"כ מיכאל איתן [...] ח"כ גדליה גל. המכרזים לביצוע [...] תיות – הכבישים, קווי המים והביוב, כבלי [...] והחשמל תת קרקעיים – כבר יצאו אף הם לדרך באחריות חברת עריים.

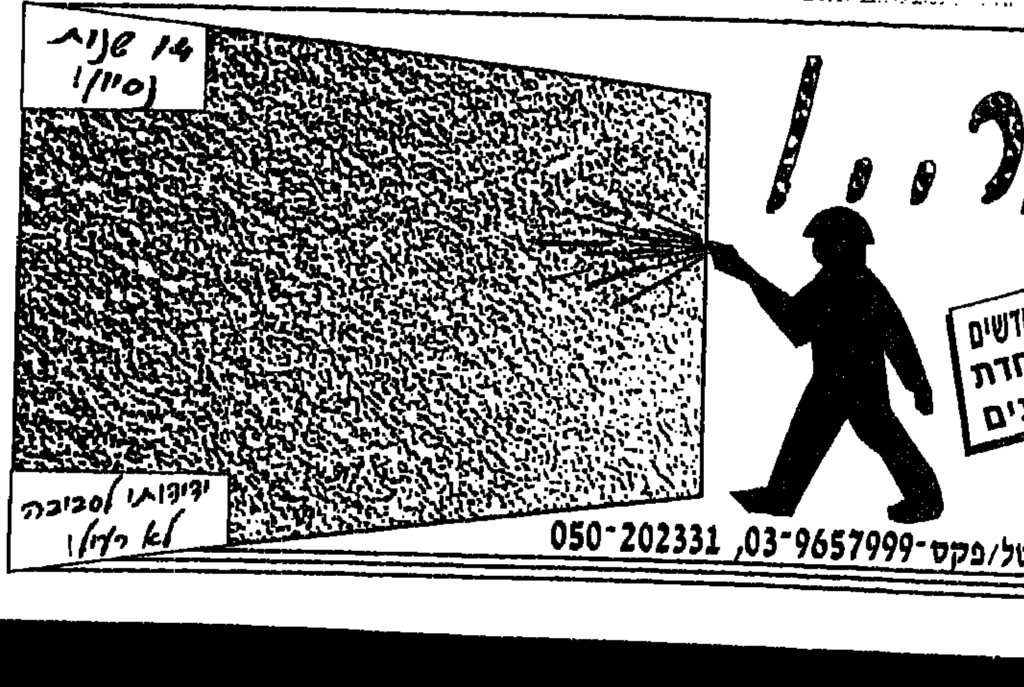

עוברים לציפוי אחר..!

דקור - פלאסט

•הטיח שלך זקוק לציפוי אקרילי בתוספת קוורץ.

• מופיע בטקסטורות שונות • 160 גווני ציפוי • אטום בפני מים

• גמיש • כושר הדבקות גבוה • יבוש מיידי

• עמיד בתנאי מזג אויר קשים ומליחות ים • רחיץ במים

מתאים למבנים חדשים
מחלקה מיוחדת
לשיקום מבנים

ד.ק.ו. - ישראל - תכנון ושיווק בע"מ, טל/פקס 03-9657999, 050-202331

ביוטכנולוגיה

הגנה עצמית לצמחים

מדעני אוניברסיטת ת"א מפתחים בהנדסה גנטית, צמחים עמידים ל"פית השחור" – זן של פטריה רעילה התוקף דגנים (חיטה, שעורה ושיבולת שועל).

בראש צוות המחקר עומד פרופ' יגאל קולטין מהמכון לביו־טכנולוגיה. בשיתוף עם אוניברסיטת מדינת ניו־יורק בבאפאלו, ארה"ב, פוצח הקוד הגנטי של הוירוס, מפיק הרעל, שבפטריה.

באורח טבעי יכולים צמחים להתמודד עם פטריה זו באמצעות רעל טבעי שמחסל את הפית. החוקרים מבקשים לשפר את "הנשק" הזה ע"י החדרת גן המאפשר לצמח לייצר את הרעל ההורג את מיתקפת הזיהום.

כתב העת של אוניברסיטת ת"א המוסר על המחקר מציין שהרעל מיוצר באמצעות וירוס המצוי בפטריה בשם אוסטילגו מיידיס. אצל דגנים מסויימים לא מתבצע, טבעית, יצור הרעל הזה, מסיבות כימיות – והתחבולה שננקטה היא "המרה כימית" באמצעות גנים מהונדסים, בעלי סיגנלים המתמזגים בתוך הכרומוזומים של הצמח. הוכנסו בגנים גם שינויים כדי להביא את הגנים הטבעיים של הצמחים, לידי ביטוי.

כימיה

ובמקום הראשון: אוניברסיטת ת"א

הישג בין־לאומי לביה"ס לכימיה של אוניברסיטת ת"א: הוא דורג ראשון מבין מוסדות המחקר שמחוץ לארה"ב באיכות הפירסומים המדעיים של חוקריו. המדד לקביעה זו: מספר הציטוטים של עבודותיהם, על־ידי חוקרים אחרים (השפעת ציטוט, קוראים לזה).

במקום השני מכון פריץ האבר מברלין ושלישי – מכון ויצמן.

על הדירוג מדווח "סיינס וואץ'", כתב עת של ISI, מכון יוקרתי למידע מדעי מפילדלפיה.

המכון סקר לשם הדירוג גם כתבי עת שאינם מתמחים בכימיה כמו "נייצ'ר", "סיינס", "רשומות האקדמיה הלאומית למדעים של ארה"ב" ואחרים. דורגו רק מכונים שחוקריהם פירסמו בין 1988 ל־1992 לפחות 250 עבודות מחקר. נסקרו יותר מ־393 אלף (!) מאמרים. בסך הכל מדובר ביותר ממיליון פעם של ציטוטים (כלומר מעל 2.56 פעם שבו צוטט כל מאמר, במאמר אחר).

לאוניברסיטת ת"א היו בפרק זמן זה 394 מאמרים שצוטטו 2522 פעם, כלומר בממוצע 6.4 ציטוטים למאמר.

מבין אוניברסיטאות ארה"ב שדורגו בנפרד, הבכורה הוענקה להארוורד עם 9.03 ציטוטים בממוצע למאמר, "קאל־טק", האוניברסיטה הטכנולוגית של קליפורניה שניה עם 8.3 ואוניברסיטת ייל עם 7.95 ציטוטים למאמר.

בדירוג עולמי שפורסם ב"סיינס" (כתב העת של האגודה האמריקנית לקידום המדע בפילדלפיה), ושישקלל למעשה את הדירוגים – תפסו מדעני ישראל (אוניברסיטת ת"א ומכון ויצמן יחד) מקום 2, לאחר מדעני ארה"ב. הדירוג נועד לקבוע אילו מאמרים משפיעים יותר על הקהילה המדעית בעולם. ארה"ב דורגה עם ממוצע עולמי של 4.47 ציטוטים למאמר וישראל עם 4.01 ואחריה שוייץ עם 3.92, הולנד 3.49 וקנדה 3.37.

בטלוויזיה

ברגים נמסים

טיפול חדשני באורתופדיה – ברגים נמסים שחוסכים ניתוחים – יוצג היום, יום א', במגזין הרפואה "גוף בריא" שישודר ב־21:00 (שידור חוזר מחר ב־11 וב־4 אחה"צ), בערוץ 8 בכבלים (ערוץ המדע והטכנולוגיה). עוד באותה תוכנית: על רפואה תעסוקתית ועל נזקי ספורט האיגרוף בעקבות "שגעון ה־WWF", ומהו קוצר ראייה.

תוכניות מדעיות נוספות, השבוע בערוץ זה:

מחר, 4 באפריל, ב־17:00 במגזין "מעבר ל־2000", בין השאר – על שמן קיק ככלי עזר לניתוחים. ב־20:00: על נהר תת־קרקעי בהר מולו.

מחר, 5 באפריל, ב־20:00 שידור חוזר של המישדר העוסק בנזיר הבנדיקטיני הגרמני אדם, החי בבריטניה ונחשב למגדל דבורי הדבש החשוב בעולם. התמחותו: יצורה של דבורה בהנדסה גנטית. ב־20:30: על סודותיה של מערכת החימום המרכזית.

ביום ד', 6 באפריל ב־06:00–7:00: "מהו נורמלי ואי־נורמלי" (פסיכולוגיה: שידורי האוניברסיטה הפתוחה): על הפרעות התמכרות לחומרים שונים, על סכיזופרניה פרנואידית, מניה דפרסיה והתקדמות למחלת אלצהיימר. (שידורים חוזרים ב־14:30 וב־18:30).

עורך מדע: אלכס דורון

"אפקט החממה": הניסוי שנכשל

ניסוי יחודי שבוצע באוקיאנוס השקט, ביקשו מדענים לפתור את הבעייה הטורדנית המכונה "אפקט החממה" ולהוריד את טמפרטורת המים באמצעים כימיים וביולוגיים ■ כשלון הניסוי הזה הוכיח לחוקרים שלא קל לשנות את אקלים כדור־הארץ

שמיים וארץ

מאת ד"ר נח ברוש

ניסוי מהפכני בוצע בסתיו 1993 באזור המשווני של האוקיינוס השקט. עורכיו ביקשו לשנות, שינוי מאסיבי, מתוכנן, במאזן האקולוגי המקומי. הם הוסיפו לשכבה העליונה, שמונה ק"מ ריבועיים, של מי האוקיינוס, 480 ק"ג של תרכובת כימית שמכילה ברזל.

הברזל הוא רכיב שמגביל את גידול האצות החד־תאיות, הפיטו־פלנקטון, במים. אצות אלו אוגרות ברקמותיהן את הפחמן שבפחמן הדו־חמצני ובמותן, שוקעות לקרקעית הים. בעומק הרב ובקור השורר בתחתית האוקיינוס האצות אינן מתפרקות – ולכן במאזן האקולוגי של כדור הארץ נעלם הפחמן הדו־חמצני מהאטמוספירה.

הניסוי נועד לברוק מימצא מעבדתי, לפיו הוספת כמות זעירה של ברזל למי האוקיינוס עשויה להגביר, פי עשרה, את כ[...] האוקיינוסים "להעלים" פח[מן דו־]חמצני מהאטמוספירה ולפי[...]רה ניכרת לפתרון הבעיה [...] "תופעת החממה". הניסוי [...]תי נערך בבקבוק. מבקרי[...] שהניסוי אינו דומה למציאו[ת...] מדובר במיכל בעל דפנות [...] – וזה איננו קיים באוקיינוס.

כדי לבצע את הניסוי [...] מידה גדול, העסיקו [...] כמויות ניכרות של ברזל [...] תרכובת שמתמוססת במים [...] אניית מחקר (מהסוג של [...] המחקר של האוקיאנוגרף [...] הם הפליגו כ־500 ק"מ [...] לאיי גאלפגוס, מול חופי [...] ופרו בדרום האוקיינוס השקט.

יחד עם תמיסת הברזל [...]תי, הכינו המדענים גם כמות [...]בה של גפרית ופלואור, [...] ששוחררה למים יחד עם [...] הברזל. מדידת התרכובת [...] איפשרה להעריך, בכל [...] כמות הברזל שבתמיסה [...]

התוצאות היו מרשימות [...] בשלשה הימים הראשונים [...] שחרור הברזל למים, [...] פי מאה מעל לריכוז [...]דה עליה של פי 2 בכמות [...] פלנקטון ועלייה מתאימה [...] הפחמן הדו־חמצני מהאוויר.

אך למרות הציפיות, [...] האצות תמשיך לגדול [...] עשרה מהכמות המקורית [...] בפועל נבלם ושמר על [...]שך תשעה ימים נוספים [...] נערכו מדידות.

הסתבר שהברזל "נגמר" [...]בה הרדודה של המים, [...] הפיטו־פלנקטון.

הסיבה לבריחת הברזל [...] היווצרות חלקיקים זעירים [...]לים ברזל, שנדבקו זה לזה [...] חלקיקים גדולים דיים כדי [...] – ולברוח מהמערכת. תרופ[...]פת להיעלמות הברזל היתה [...]אה שקיעתם של חלקי [...]סולת של חיות – שאולי [...] עמם למעמקים כמויות [...] של ברזל.

כישלון הניסוי מראה [...] לשנות את אקלים כדור [...] ושהוא מתקלקל, לפחות [...] עקב פעילותם של בני [...]

ספינת המחקר של האוקיאנוגרף הצרפתי קוסטו. בספינה דומה הפליגו עורכי הניסוי האחרון באוקיאנוס השקט

נמנעים מנשואי קרובים

ביולוגיה

יש בעלי חיים בעלי "מנגנון הגנה" מיוחד שמונע זאת ■ מחקר על־כך הוצג בארה"ב

בעלי חיים רבים נמנעים מ"נשואי קרובים" ויש אצלם "מנגנון" מיוחד ודפוסי התנהגות אופייניים בעניין זה.

מחקר מרתק על כך, עם השלכות גם לחיי אדם, הוצג לא מכבר בכנס האגודה האמריקנית לקידום המדע, שהיה בסן פרנציסקו.

כידוע הטבע דואג לעצמו ולהמשך קיומו – ואנחנו רק שליחיו וממלאי רצונו, תבופות שלא בידיעתנו. הסיבה האבולוציונית העיקרית הטמונה בשורש העובדה שבני אדם אינם מתחתנים עם בני משפחה קרובים היא: מניעת הכלאת קרובים, שכידוע מגבירה את שכיחות הפגמים התורשתיים, ומחלות גנטיות שונות. במשך הזמן מחלות כאלו עלולות להזיק לא רק לפרט, גם למין האנושי כולו.

מסתבר שבמינים רבים של בעלי חיים קיים, מנגנון טבעי דומה שבו הקירבה הרכה אל בני משפחה, בונה "מחיצה" מנטלית שמונעת מאותם בעלי חיים להקים צאצאים במסגרת הכלאת קרובים.

במחקר שהוצג בסן פרנציסקו, נמצא כי אריות, באבונים, סנאים ואחרים נמנעים מ"נשואי קרובים" בכך שהזכרים או הנקבות, [...] את הלהקה או המשפחה ונ[...] כדי להצטרף לקבוצות אחר[ות...] עושים זאת חרף הסכנות הכ[...] בעזיבה, כשעליהם להתמודד [...] טורפים וסכנות אחרות. את הח[...]רה ביצעו ד"ר אן פוסי וד"ר [...] פרקר מאוניברסיטת מינסוט[ה].

על השאלה המעניינת מי[...] במין האנושי – ניתנה תש[ובה] מעניינת עוד יותר: בסבס הח[...] אמרו החוקרים, נדמה שהגב[רים] הם שנוסעים לארצות הים כדי [לח]פש את מזלם. אבל במחקרים ה[...]שים הוכח שברוב החברות [...]שיות של ימינו, [...] בצפון־אמריקה, נשים, אפילו [...] מגברים, נודדות למרחקים [...] יותר ממקום ילדותן.

במחקרים שבוצעו בשוו[...] שבטי ציידים פרימיטיביים [...]מים אולי באורח חייהם ל[...] הקדמון, נתקבלו תוצאות ז[...] ד"ר פוסי הסבירה זאת בכך [...]שים אינן נודדות "סתם כך" [...] כלל, הרגישה, מושכים אותן [...]רחקים עניינים כלכליים, [...] לימודים, מוהר ופיתויים אחר[ים].

■ אריאל בנימין, אור[...]

אצל הבבונים ההימנעות מנשואי קרובים מתבטאת בפרישה מהלהקה

מקררים ישראלים בחלל

שני מקררים מיניאטוריים, 450 גראם כל־אחד, שפותחו ויוצרו בחברת "ריקור" מקיבוץ עין־חרוד איחוד, הם חלק הכרחי בציוד המתוחכם המצוי עתה בלויין המחקר "קלמנטיין" ■ הלויין עוסק במיפוי הירח וקטביו ■ כיצד ציוד שיועד ל"מלחמת הכוכבים" – הוסב לצרכי המדע ■ אילו מצלמות הוצבו על הלויין הזה, במה [...]ן, מה תפקידן ומה ייעשה בפרק ב' של המבצע המדעי הזה

טכנולוגיה

מאת אלכס דורון

אחת לחמש שעות מקיף עתה לויין מחקר אמריקני בשם "קלמנטיין" את הירח מדרום לצפון, צופה לנעשה בקטביו ותוהה לצפונות [...]. מקוטב לקוטב נמשך מסעו 90 דקות בל־[...] חיישנים קלי־משקל ורגישים מאד, ארבע [...] מתוחכמות ומיתקני מדידה מגוונים, מספ[...] לויין מדעי במבצע החלל הזה – ראשון מסוגו [...] "אפולו", שהחלה לפני 35 שנה.

[...] של צבא ארה"ב והפנטגון, עושה שי[מוש ב]ציוד שמלכתחילה הועידו אותו ל"מלחמת [הכוכבים"]. והכוונה להשתמש ברכב החלל ומערכותיו [...], לבדיקת טכנולוגיות של ירוט טילים [...], באמצעות לויינים. אולם משהחליט מימ[של...] לבטל את הפרוייקט המלחמתי [...] שיזם הנשיא רונלד רייגן כנגד [...] הסובייטית – הוחל בהפניית משא[...]

"קלמנטיין" עוסקת במיפוי מקיף של פני הירח, [...] יחל חלקו השני של המבצע המדעי [...] תצלם אסטרואיד החוצה את מסלולו [...] כדור־הארץ.

[...] המתוחכם שהוצב על "קלמנטיין" יש גם [...] ישראלים חדשניים: שני מקררים זעירים, [...] כל־אחד במשקל של 450 גראם. הם יחודי[ים...] שעליהם לקרר את חיישני האינפרה־אדום [...] שבמצלמות, לטמפרטורה של מינוס 210 [...] צלזיוס. מדובר במקררים קריוגניים שפותחו [...] בידי חברת "ריקור", הטיבה ב"פלכם" מקיבוץ [...] איחוד.

[...] היא תורת המחקר העוסקת בהתנהגות [...] בטמפרטורות נמוכות מאד. ידוע, שכמצבים [...] מתנהגים בצורה "מוזרה" – והטמפר[טורות...] הן שגורמות לכך. מדובר בטמפרטורות קרו[בות] לאפס המוחלט, כלומר למינוס 273 מעלות [...] או ל־460 מינוס, בפרנהייט. אחת הדוגמאות: [...] העל־מוליכות, שבה אובד לחומר כושר ההת[נגדות...] לזרם אלקטרונים.

"קלמנטיין" שוגרה בסוף ינואר מבסיס חיל האויר [...], באמצעות הטיל "טיטן־2". צוות המחקר [...] שעוקב אחריה דיווח בהתלהבות רבה כי [...] וכל הציוד האחר, פועל מעבר למצופה, [...] ממנה, מציג "מראות מרהיבות של פני [...] עד כה ביצעה "קלמנטיין" יותר מ־160 הקפות [...] "הכל פועל כשורה וזה נראה 'מתוק' להפ[...]", הודיעה תחנת המעקב במסר שהגיע לחברת [...] הישראלית.

[...] תסיים "קלמנטיין" את פרק הקפת הירח ומיפויו, ואז תעזוב את מסלולה ותחל בפרק ב' של משימתה: להתקרב לאסטרואיד "גיאוגרפוס 1620". ההתקרבות תגיע לשיאה ב־31 באוגוסט. התצלומים שיגיעו לתחנת המעקב בארה"ב יועברו לאחר עיבוד מתאים, בדואר אלקטרוני וגם ברשת המחשבים האקדמית הבין־לאומית, "אינטרנט".

"קלמנטיין" נמצאת עכשיו בגובה 2900 ק"מ מעל הירח וכאשר היא צופה בקטביו – ובמיוחד מעניין אותה "מכתש נגסן" בקוטב הצפוני של הירח – היא אז בגובה של 1200 ק"מ משטח הפנים של הירח.

משקל הלויין 1.7 טון, כולל המנוע הרקטי והמטען היבש שבו שהוא במשקל של 254 ק"ג. המצלמות הן במשקל כולל של 1.8 ק"ג והחיישנים שלהן, במשקל של מ־300 גראם עד 1.9 ק"ג. מצלמה אחת, לעל־סגול/ האור הנראה, היא בעלת כושר הפרדה בינוני, משתמשת בטכנולוגיית סיליקון CCD. מדובר בכבלי סיליקון מיניאטוריים, שבהן מצויידות כיום כל מצלמות הוידיאו. התתקן מתרגם כל אלמנט אלקטרוני לאות וידיאו, כלומר למרכיבי התמונה. המצלמה פועלת בקירבת תחום העל־סגול והנראה, שבספקטרום. יש בה ששה מסננים על גלגל אחד והחיישן שלה מיועד לאתר את המחצבים שבירח ובאסטרואיד.

מצלמה אחרת היא לשרה הקרוב לאינפרה־אדום. גם היא מתמקדת במחצבים. מצלמה שלישית היא בעלת כושר הפרדה ודיוק גבוהים במיוחד ופועלת בתחום אורכי־גל של האור הנראה. הוכנסו בה חידושים טכנולוגיים שונים נוספים, כדי לשחררה מהתלות בתנאי ראות קשים ובעיות של טישטוש.

מצלמה רביעית פועלת באינפרה־אדום עם אורכי־גל ארוכים (כלומר: התחום התרמי של אינפרה־אדום).

כל המצלמות תוכננו ונבנו במעבדות הלאומיות לורנס ליברמור, בקליפורניה, ובידי חברות נוספות ששיתפו פעולה. בנוסף למשימות המדעיות, בוחנים במבצע זה את כושר עמידות הציוד (החומרה) בטמפרטורות הקשות ובתנאי הקרינה השוררים בחלל.

המקררונים, שניהם מדגם K506 שפותחו בישראל, הם חלק מציוד ההדמייה התרמי שב"קלמנטיין". משקלם לא יותר מ־450 גרם והם נבחרו למשימה המדעית הזו אחרי שעברו סידרה של מבחנים קפדניים ביותר לבדיקת כושרם. את האישורים לשימוש בציוד הזה העניקה סוכנות החלל האמריקנית – ובעקבות זאת פנו ל"ריקור" גופים בין־לאומיים נוספים העוסקים בחקר החלל כדי לשלב את המקררונים המיניאטוריים הללו, בציודם המתוחכם.

"קלמנטיין" היא חלק חשוב ביותר בתוכנית־ענק מדעית, המתמקדת בהפעלת לויינים זעירים בחלל – והכל תחת הסיסמא המדריכה: "מהיר יותר, זול יותר, טוב יותר". תיכנון המבצע כולו נמשך רק 22 חודש – שיא במושגי המחקר בחלל.

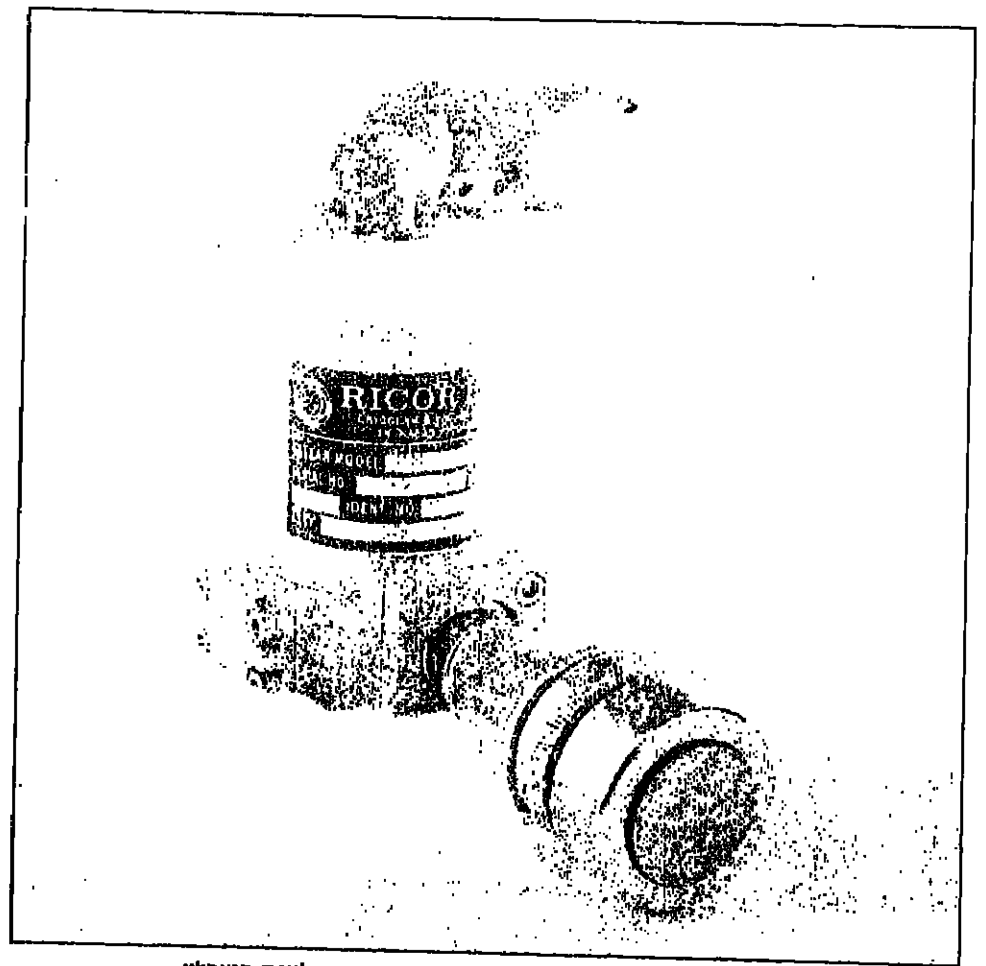

כך מציגה "ריקור" את המקררונים שלה ללקוחות. הקור שמופק בהם מתקרב לאפס המוחלט

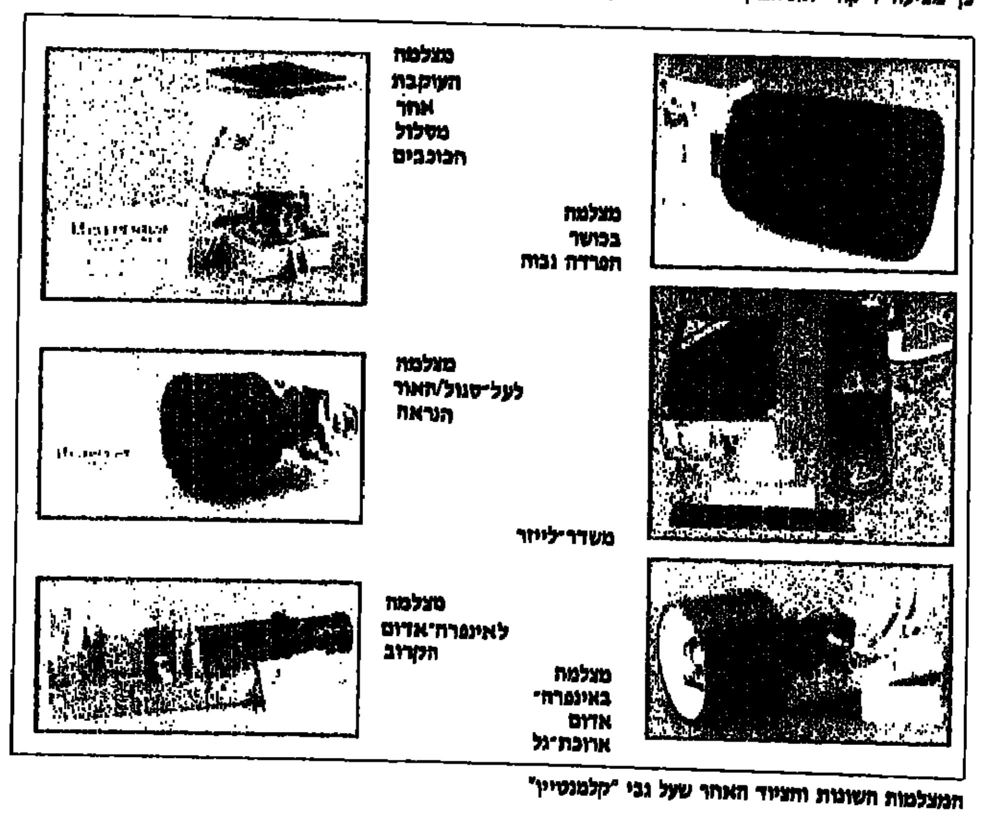

המצלמות השונות והציוד האחר שעל גבי "קלמנטיין"

עוד הוכחה

לויין המחקר "קובי" העוקב אחר קרינת הרקע בחלל, העניק למדעני נאס"א הוכחות נוספות, להן נזקקו, שאישרו את התיאוריה לפיה נוצר היקום בעקבות התפוצצות אדירה, לפני 15 מיליארד שנה. "קובי" – ראשי תיבות של המונח האנגלי "חוקר קרינת הרקע הקוסמית" – ביצע מדידות מרוייקות של המיקרו־גלים וקרינת הרקע של התת־אדום (אינפרה־אדום), שהמדענים סבורים כי היא הנשורת והרסיסים האחרונים, שרידי המפץ הגדול שחולל את היקום. מפה של קרינת הרקע המיקרו־גלית של היקום שהורכבה בעקבות המידע ששידר "קובי" נראית כך (הדמיית מחשב). היא תואמת להפליא ובדיוק מושלם, כהגדרת מדעני סוכנות החלל של ארה"ב, עם התיאוריות שהיקום נוצר ב"מכה אחת" כלומר בעקבות פיצוץ יחיד. קודם לכן סיפק "קובי" נתונים שתמכו בתיאוריה הזו כאשר הציג לראשונה את ההוכחה בדבר הגרעינים שעשויים היו ליצור את הכוכבים, הפלאנטות והגלקסיות.

תצלום של נאס"א.

מנוע מלאכת מחשבת

ב.מ.וו 316 עם מנוע חדש מפגינה ביצועים ויעילות. מבחוץ לא רואים את זה

מנוע חדש לב.מ.וו 316 הספורטיבית הופך אותה לטובה מתמיד. מחכים לקומפקט

מאת יוחאי שנער
צילומים: רונן טופלברג

למראית עין לא ברור איזו סיבה יש כדי לבחון את הב.מ.וו. שבתמונה. עוד 316i בסופה, שאינה נבדלת חיצונית במאום מעשרות אלפי תאומותיה הנעות ברחבי העולם מאז סוף שנת 1990, איננה סיבה למסיבה.

ובכל זאת, כשפותחים את מכסה המנוע מתגלה ספפת היניקה המצולעת והמעוגלת – שונה מזו המוכרת, הרומזת על העדכון שעבר המנוע והופכת את נסיעת המבחן למוצדקת. המנוע בן השש זכה לסדרת שינויים שעשו אותו, לדברי ב.מ.וו., לאמין ויעיל יותר. באשר לאמינות, מוקדם מכדי לדעת. היעילות הדגימה את עצמה במהלך כמה מאות הקי־לומטרים אותם עברנו ב־316i הזו.

מנוע ה־M40, שהוצג לראשונה בשנת 1987 כדגם ה־318i, הגיע החל מהשנה שלאחריה גם את ה־316i. ב.מ.וו. ניתקה את עצמה, סופית, ממנועים עם קר־בורטור ועברה באופן מלא לעידן ניהול המנוע הממוחשב – מערכת משולבת להזרקה ולהצתה, שאמורה לתרום לביצועי המנוע כמו גם לאורך חייו. אלא שלפחות חלקית, ה־M40 לא עמד בדרישות המתכננים. קודמו לא היה, אמנם, מנוע מודרני או חזק, אך הצטיין בכלאי נמוך ובאמינות מכנית ללא רבב. שתי אלו לא היו הנקודות החזקות ביותר במנוע החדש, והלקוחות המקומיים נאלצו לעיתים לבקר במוסכים עוד לפני שנדלקו הנוריות המציינות את הטיפול המתקרב. לעומת זאת, ה־M40 היה (ועודנו) יחידת כח מודרנית, עם בסיס טכנולוגי מצויין אותו ניתן להמשיך ולפתח, וזה בדיוק מה שעשו בב.מ.וו.

המנוע החדש (M43) כולל כמות נכבדת של שי־פורים ועדכונים. כמו בכל מנוע מתקדם, הותקנה בו מערכת בקרת נקישות, המונעת "צלצולים". המטרה היא להגן על המנוע מהרס, ולאפשר שימוש במגוון רחב של סוגי דלק (בטול עופרת, בבקשה). תוצר לוואי לכך הוא הגדלת יחס הדחיסה, ואיתה גם שי־פור נצילות המנוע.

המנוע עבר סדרת שינויים שעשו אותו יעיל יותר

שיפורים נוספים בוצעו בספפת היניקה, שאת אורכה ניתן לשנות כדי לשפר את המומנט במהירות מנוע נמוכה, ובמערכת ההצתה. למנוע החדש סליל הצתה (קויל) לכל מצת ובקרה משופרת. רכיבי לב המנוע – בוכנות, טלטלים וטבעות צילינדרים – חוז־קו, וכוונון השסתומים מתבצע כעת באופן הידראולי, שאינו דורש תחזוקה. גם חגורת התזמון הוחלפה, והמנוע מצוייד כעת בשרשרת הנעה.

לרכב המבחן יש רקע ייחודי, שראוי להזכיר או־תו. עדות לכך ניתן למצוא במדבקה המתארת את סוג הצבע, והמגדירה אותו כ"צבע מיוחד". המכונית צבועה בגוון כסף שגרתי, וזהו פשוט הסימון לכך שהמדובר באחת מעשרות המכוניות הראשונות עם המנוע החדש, והראשונה מסוגה בישראל. היא יוצרה כבר ביולי, כשבעה חודשים לפני שהחל הייצור הס־דרתי, ועברה עד לתחילת המבחן כ־21 אלף ק"מ.

המכוניות הראשונות עם מנועים אלו יוסרו ... חות החודש. בספטמבר, אגב, תציג ב.מ.וו. ... ברידיול בנפח 1800 סמ"ק, על בסיס סדרת ... זו.

השליטה ברכב, כמעט מהרגע הראשון, ... בכל הנוגע לסביבת הנהג, מצליחה ב.מ.וו. ... יצירה ללא רבב, שמרגימה מהיכן שאנו ... של, את מקורות השראתם. למרות שהרכב ... אינו מצוייד באפשרות לכוונון ההגה, ... למצב בו לוח המחוונים כולו נראה לעין. ... מין, אבל גם ב־1994 ממשיכה ב.מ.וו. ... הדגמים הבסיסיים שלה ללא מד סל"ד, ... עה עוד יותר בהתחשב במחיר הלא... נות החשמליים (כן, כן, הקדמיים) הם אופציה.

למעט העובדה שהעיצוב קודר משהו, קשה ... לונן. החל מלוח המחוונים וכלה בצורת ... בשביל בצבעי הבקרות ובתאורת הלוח, ... אים את עצמו לנהג. ה־316 אינה מסוג ... אליה יש לגשת כמו לפתרון מבחן פסיכומטרי ... פף – היא באה להקל על הנהג בכל דרך ...

ובכל זאת, המגבים רועשים, ומערכת ... פלאה (בקרת טמפרטורה לכל אחר מציני ... טית במקצת בתגובותיה. גם כאן הצליחה ... לממשק את המערכת לנהג דרך מתגים ... קריאים, ברורים ונגישים – פונקציונלי ...

המרחב במושב האחורי סביר בהחלט ... מבוגרים, אך שלושה יאלצו להצטופף.

הדלות באבזור הפנימי נעצרה הרבה ... חבטיחות. ל־316 מערכת ABS מהדור ... בטיחות (לנהג בלבד), ותא נוסעים מוגן ...

המנוע החדש, גם בתצורתו הבסיסית, ... את הפירמה. הפעולה חלקה להפליא, ... מנוע שהיא, התגובה טובה ואפילו ... סבירה, מכיוון שגם בתצורה הנוכחית, ... משקל וזה לאלו של האירופיות העממיות ...

... ת חזקה. רעש המנוע עמוק ונעים אך הופך צורמ־ ... במהירויות גבוהות. מבחינת היכולת שהוא ... ת, זה בהחלט אינו מנוע 1600 סמ"ק, אבל אסור ... הרכב שוקל קרוב לטונה ורבע, ומי שיצפה ... ביצועים ספוט יתאכזב.

... הרכב כלל גם תיבת הילוכים אוטומטית ... תיבת הילוכים ידנית, כמובן), שראויה לביקור ... המוצות ביותר. זו תיבת ארבעה הילוכים מבוק־ ... עם שלוש תוכניות הפעלה (סטנדרטית, ... וספורטיבית), המאפשרת מתן מענה מדוייק ... לדרישות הנהג, תוך התחשבות ביכולת הרכב ... העברת ההילוכים כמעט ואינה מורג־ ... גם כשמנסים לחתל בתיבה, והשליטה הידנית ... ברורה־כלל. ההסתייגות היחידה שנ־ ... הקדר מחסום בין מצב "דרייב" למצב ... שעלול להביא לשילוב להילוך סרק, גם ... טונה כזאת.

... גילתה את מלוא יכולתה בעליה לירושלים ... ביום סגרירי ומעורפל. במצב E (חס־ ... התיבה במהירות על ההילוך הרביעי, ... כח. לעומת זאת, הזזת הלחצן למצב S ... את המנוע בהילוך שלישי ותוריד ... לפי הצורך. מפתיע לראות עד כמה ... (150 ניוטון־מטר ב־3900 סל"ד) ... על הכביש. ב־80־100 קמ"ש יש לב.מ.וו. ... לבצע עקיפות בטוחות וזריזות גם בעליה ... ההילוך השני, כאמור, שמשמעותו צריכת ... גבוהה.

... הקטנה הזו אידיאלית כדי לגמוע מרחק ... ובמהירות. אחיזת הכביש מדגימה מרוע ... למכונית הסאלון הספורטיבית הטו־ ... לא זו בלבד שהמושב נוח, הראות לפנים ... ההליכה בבקרות השונות מתבצעת בהינף ... אלא שהרכב מרווח לנהג על כל אבן ... ומשתף אותו באופן מוחלט, תוך שמירה ... נתיב שקיעות רחב מאוד. עם מנוע בסדר־גודל ... הזה מאוד להוציא את הב.מ.וו. מאיזון, וגם ... ומשופע יש צורך בכוונה תחילה כדי ... קלילה.

... עשרות קילומטרים בדרכים מפותלות, ... לעזוב את הרכב – ההיגוי מדוייק וקל, ... מעולה בכל תנאי מזג־אוויר, ואחיזת ... לחלוטין. ה־316 לא זקוקה, אגב, ... צמיגים בחתך 65 צנוע, אבל מכונית ... בצמיגים רחבים יותר – בחתך 60.

... המנוע החדש הופכת ה־316 למכונית לנהג ... לעוצמת המנוע. מי שירצה תאוצה ... וללא ספק יהיו כאלה שירתעו מרמת ... אבל הנדסת האנוש, אחיזת הכביש ... המורגשת בכל בורג ובורג, עומדות ... בסוף הזה. המנוע לא הופך אותו למ־ ... אבל הוא יותר ממספיק לתנאי הארץ. ... השאלה הגדול היחיד המרתיע מעל ליצירה ... של ב.מ.וו. הוא המחיר. תווית של 124,500 ... ולרכב מאובזר, הכולל חלונות חשמליים ... וישקים מסגסוגת קלה ומד סל"ד, אינה ... את הרכב הזה לעממי, ומקילה מאוד על המ־ ... נמנות מכוניות מודרניות לא פחות, ... הרבה ובוודאי לא פחות חזקות. מעט אנ־ ... לשלם סכום כזה בשביל ה־316, והתוצ־ ... על כבישי הארץ.

... צרי ב.מ.וו. עם תקציב מוגבל מעט יותר ... להתעודד. תוך כמה חודשים תגיע לישראל ... 316, עם מרכב האצ'בק שלוש דלתות ... ומחיר תחרותי. במאה אלף ש"ח פחות־אר־ ... הסמל הכחול־לבן של ב.מ.וו., יהיה לה ... להגיע.

נתונים

	ב.מ.וו., מינכן, גרמניה
	ארבעה צילינדרים בטור, 1596 סמ"ק
	102 כ"ס ב־5500 סל"ד
	150 ניוטון־מטר ב־3900 סל"ד
	כ־1250 ק"ג
	2.70 מ'
	205/60R15 [illegible]
	[illegible] (מבחן)
	[illegible] ש"ח (מפרט בסיסי), תוספת 5,700 ש"ח לתיבה אוטומטית

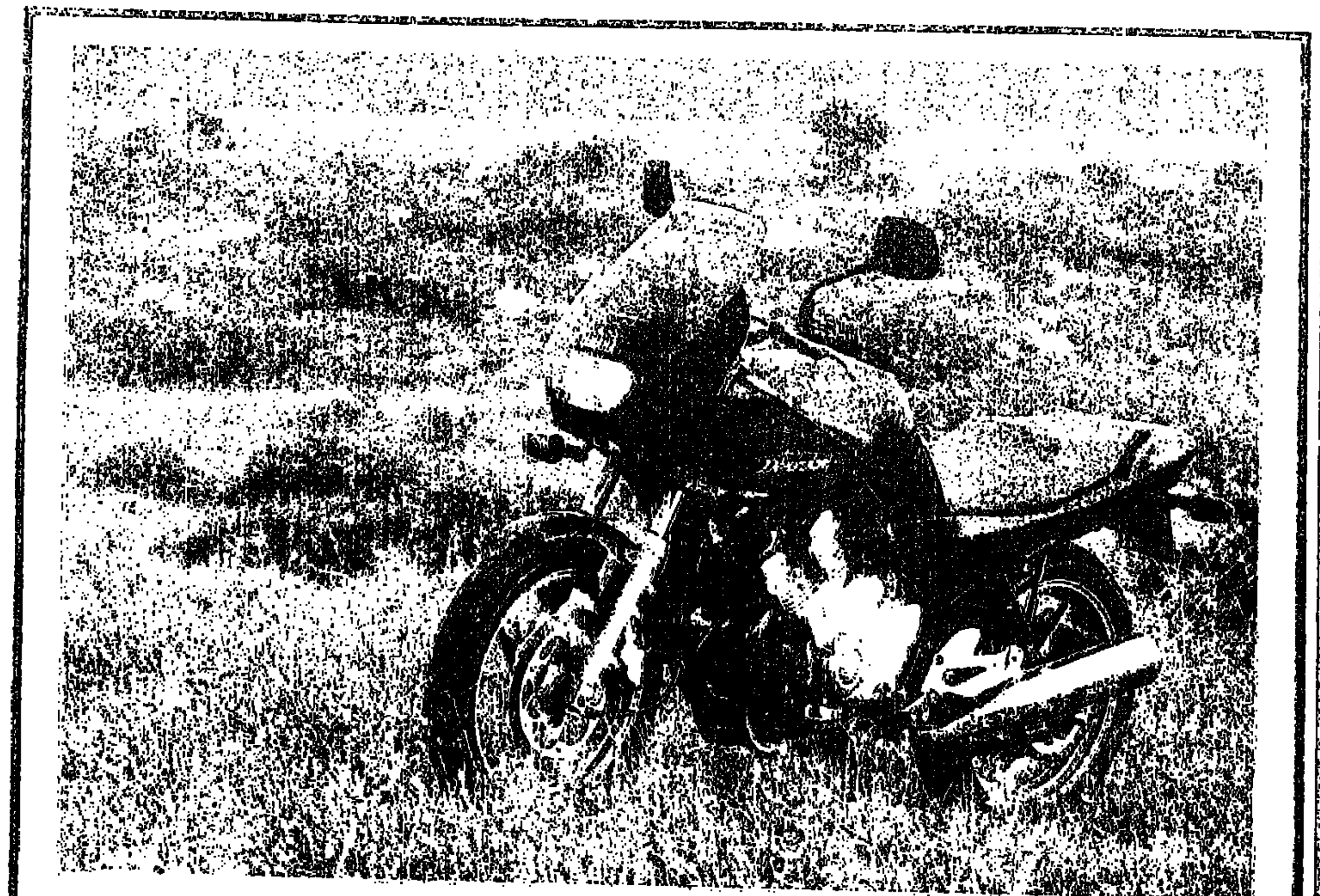

הימאהה XJ600S דייברז'ן: ביצועים, אביזרים, חסכוני למדי ופשוט לאחזקה

כל מה שצריך

מאת טל שביט
צילום: רונן טופלברג

מה, בעצם, אמור אופנוע לעשות? מה הופך אופ־נוע לטוב? אם התשובות לשאלות אלו ניתנות על בסיס פונקציונלי טהור, מתוך התייחסות לאופנוע כאל אמצעי תחבורה, הרי שהימאהה XJ600S דייברז'ן הוא אופנוע מצויין. הוא עושה את כל מה שצריך על הצד הטוב ביותר: הוא נוח מאד, נותן ביצועים יותר ממספקים, מאובזר היטב, חסכוני למ־די, פשוט לאחזקה, וזול לרכישה. זהו, במילים אח־רות, אופנוע הגיוני – כזה שנעים לחיות עימו.

ה־XJ600S הופיע בשוקי העולם כבר לפני שלוש שנים, ואלינו הוא מגיע באיחור מה. מיד עם הופעתו בחו"ל הפך ללהיט. את הסיבה לא קשה לנחש: הוא היה בבחינת משב־רוח רענן בעיצומו של מירוץ אדיר שהתנהל בין היצרנים היפניים. בין כל רפלי־קות־המירוץ הלוהטות בעלות האופי הקיצוני, שהר־ציאו היפנים, בלט ה־XJ בפשטותו, בעיצובו הנקי וכמובן במחירו הנמוך.

כאשר התבשרנו על תחילת יבוא אופנועי ימאהה לארץ לפני כשנתיים, היה ה־XJ מועמד טבעי ומתב־קש לרשימת הדגמים שיגיעו אלינו, אך מסיבות שאינן ברורות לא יובא ארצה עד עתה. דווקא אחיו הקטן, ה־XJ400S, שיוצר למעשה רק לשוק היפני, הקדים אותו והגיע לישראל לפני למעלה משנה. ניתן להבין את הסיבות להגעתו של דגם ה־400, ששייך לקטגוריית הרישוי החשובה של עד 500 סמ"ק. דגם זה אכן זכה כאן להצלחה רבה – אך עדיין נשאלה השאלה: איפה ה־600?

הבעיה העיקרית של דגם ה־400 היתה מנוע אנ־מי ובלתי מרגש, וניתן היה להניח כי דגם ה־600 יספק מנה נכבדה יותר של ריגושים.

ובכן עכשיו הוא כאן, ולאחר כמה מאות קילו־מטרים באוכף אני יכול לומר, כי לימאהה יש כאן אופנוע המתאים מאד לשוק הישראלי – אם כי עד־יין לא מספיק מרגש. זה אולי המקום להזכיר (שוב) כי קיימת גרסה עירומה של אופנוע זה, המכונה XJ600N. גרסה זו, הזהה מבחינה מכנית ל־XJ600S, עתידה גם היא להגיע ארצה.

מנועו של ה־XJ רחוק מלהיות פנינה טכנולוגית. יש אמנם ארבעה צילינדרים ושני גלי־זיזים עיליים, אך באלה אין שום בשורה לעולם האופנועים. למעשה, מבחינת התצורה זהו מנוע שאינו שונה מהותית ממנועי שנות ה־70': הוא מקורר־אויר ומסתפק בשני שסתומים לצילינדר. גם התפוקה – 61 כ"ס (ב־8,500 סל"ד) – אינה מרשימה במיוחד. אין ספק כי לימאהה לא היתה בעיה להפיק יותר מהמנוע – כבר לפני עשר שנים הם הוציאו כ־70 כ"ס ממנוע כמעט זהה – אך בכך הין מחטיאים את המטרה שהציבו לעצמם. הכוונה היתה לקבל מנוע גמיש, שקט, חלק, נעים וקל לשימוש – וזה בדיוק מה שיש. אין צורך להגיע למרומי תחום הסל"ד כדי לקבל משיכה נאותה מהמנוע, והמומנט בסל"ד נמוך מספיק כדי לספק תאוצות חביבות בהחלט מבלי שיהיה צורך לשחק כל הזמן עם דוושת ההילוכים.

המנוע אינו נקי לחלוטין מויברציות, שמופיעות ברמה נמוכה פה ושם במהלך הטיפוס בשעון הסל"ד, אך עדיין חלק מספיק כדי להיות נעים למרחקים ארוכים. יחסי ההילוכים מחולקים היטב ומאפשרים לנצל היטב את כוח המנוע ועקומת המומנט הרחבה. רק לדבר אחד אין לצפות מהמנוע – לביצועים עוצרי נשימה.

זהו מנוע מתון, עצל למדי, שמסוגל אמנם להשאיר הרחק מאחוריו כל מכונית אך אינו בדיוק מלהיב. ניתן להגיע עד קרוב ל־200 קמ"ש על השעון, אך המהירות המירבית האמיתית אינה עולה על 185 קמ"ש.

הימאהה XJ600S דייברז'ן הוא אופנוע שנעים לחיות עימו ■ לישראל הגיע קצת באיחור ■ הופיע לפני שלוש שנים והפך מיד להיט

לרוכב · נוח מאד

כל דגמי ה־500 הדו־צילינדריים הנמכרים כיום בישראל – הסוזוקי GS500, ההונדה CB500 והקאוואסאקי GPh500 – מגיעים למהירות מירבית דומה או טובה יותר, למרות שלימאהה יש יתרון של 20% בנפח ומספר כפול של צילינדרים. יתרונו של ה־XJ בא לידי ביטוי באופן חסר־המאמץ בבו הוא מספק את ביצועיו ובתחושה שנותנים ארבעה צילינדרים מתואמים היטב.

אבל האופנוע הזה מגיע לשיאו בכביש הפתוח. הוא מצליח להיות נוח ביותר ועדיין לספק יציבות סבירה בהחלט, היגוי מדוייק למדי ואחיזת כביש התואמת בהחלט את אופיו הרגוע – ואף למעלה מכך. החישוקים צרים אמנם יחסית לאופנועי ספורט בנפחים מקבילים והצמיגים אינם מתיימרים להיות פליטים ממסלול המירוצים, אבל היכולת ברכיבה מהירה בהחלט מכובדת גם כך. ה־XJ מצוייד בבלמי דיסק יחידים מלפנים ומאחור. שניהם בסדר, אבל הייתי רוצה קצת יותר עוצמה בבלם הקדמי.

דומה כי אנשי ימאהה ערכו ניסויים על כבישי ישראל בשלבי פיתוח המיתלים: יכולתם לספוג שיבושי אספלט ממש מופלאה, מבלי שיהיו רכרוכיים יתר על המידה. גם המושב ותנוחת הרכיבה תורמים רבות לנוחות באוכף. אחד היתרונות הגדולים של האופנוע הוא מגן־הרוח, ("פיירינג") בניגוד לרוב מתחריו מצוייד ה־XJ בפיירינג אוירודינמי ויעיל שגם משתלב היטב בעיצוב הכללי והדבר מאפשר שיוט במהירויות גבוהות מבלי להתכבט יתר על המידה על־ידי הרוח.

ואם הזכרנו את העיצוב, לדעתי זהו אחד האופנועים היותר יפים בשוק כיום. ברור לי שיש מי שיאמר, כי עיצובו של ה־XJ600 סטרילי ומעוגל מדי, אבל לעניות דעתי השילוב של מנוע חשוף בצבעי אפור־מאט, שילדה שאת צינורותיה ניתן לראות היטב, וקוים נקיים וזורמים של חלקי הפלסטיק, פשוט עובד היטב.

ניתן להשתמש במלים אחרונות אלו כדי לתאר את האופנוע כולו. הוא פשוט עובד היטב, בכל המישורים. הוסף לכך את העובדה שהוא זול בכ־4,000 ש"ח מדגם ה־600 הקרוב ביותר, ותקבל אופנוע, שקשה להתעלם ממנו – אלא אם תערב את הלב ואת הרגש. אין זה מסוג האופנועים שמפתחים כלפיהם רגשות אהבה. את האופנוע הזה לא תלטף בערב לפני שתלך לישון.

נתונים טכניים

מנוע	4 צילינדרים לרוחב, 2 שסתומים לצילינדר, קירור אויר
הספק מירבי	61 כ"ס ב־8,500 סל"ד
מומנט מירבי	5.6 קג"מ ב־7,000 סל"ד
הילוכים	6
צמיגים	קדמי 17"־110/80, אחורי 18"־130/70
בלמים	קדמי דיסק 320 מ"מ, אחורי דיסק 240 מ"מ
מיכל דלק	17 ליטר
גובה מושב	770 מ"מ
בסיס גלגלים	1,445 מ"מ
משקל יבש	182 ק"ג
מהירות מירבית	185 קמ"ש
תאוצה 0־400 מ'	13.9 שניות
מחיר לצרכן	34,000 ש"ח
יבואן	כלל־ימאהה

גאראז'
שרות מעריב

■ ניר בן־משה מבאר־יעקב: ברשותי דייהטסו שרייד דגם 93'. המכונית התהפכה בתאונה ונפגעה בצורה קשה, ובין השאר התעקמו גם קורות האורך הנמצאות מעל לחלונות. האם ניתן לתקן את הקורות האלו והיכן אפשר לבדוק האם השלדה מאוזנת.

הגורמים העיקריים שבהם תלויה כדאי־ות התיקון הם מידת הנזק והיקפו מבחינה כספית. ברכב ישן, למשל (וזה אינו המצב ברכב שלך), גם פגיעה קלה יחסית בשלדה עשויה להצדיק את השבתת המכונית, מכיוון שעלות התיקון גדולה מאוד יחסית לערך הרכב. לגבי השרייד שלך, סביר שהשיקול המנחה יהיה בטיחותי בלבד, דהיינו – האם ניתן לתקן את המכונית כך שלא יהיה מסוכן להמשיך ולנסוע בה. שמאי רכב יוכל לעשות בקלות את ההערכה הזו ולקבוע אם יש טעם בתיקון. לאחר מכן יש להביא את הרכב למוסך, המתמחה בתיקון מכוניות לאחר תאונה, וליישר את השלדה. למוסך כזה יש בדרך כלל כל הציוד הדרוש כדי לבצע תיקון מדוייק של הנזק.

■ אליהו רביד מפתח־תקוה: בפברואר 93' קניתי מיצובישי לאנסר חדשה, והומלץ בפני להשתמש בדלק 91 אוקטן או בדלק נטול־עופרת. אולם בשני טיפולים חצי־שנתיים שעבר הרכב, נאמר לי להשתמש בדלק 96 אוקטן. פניתי למחלקת השירות של היבואן ונאמר לי כי ניתן למלא את שלושת סוגי הדלק – 91, 96 ונטול־עופרת. ברצוני להדגיש כי אני משתמש באופן קבוע בדלק 97 נטול עופרת, לשביעות רצוני המלאה. אם כך, הייתי רוצה לדעת מהו הדלק המומלץ לרכב שברשותי. בנוסף, אשמח לדעת האם מעבר לסוג דלק אחר מחייב כיוונון מנוע.

הלאנסר מותאמת לדלק 91, ומשמעות הדבר היא שכל דלק באוקטן 91 או גבוה ממנו יתאים לרכב. מכיוון שללאנסר אין ממיר קטליטי, אין כל בעיה בשימוש בדלק המכיל עופרת. מכיוון שהמנוע חדיש, ניתן באותה מידה למלא דלק נטול־עופרת.

שימוש באוקטן גבוה יותר אינו מצריך כיוונון מנוע, והסיבה להמלצה שקיבלת היא החשש (הסביר) מהצטברות פיח בתאי הדחיסה של המנוע. הצטברות הפיח תעלה את האוקטן המינימלי שבו ניתן להשתמש ללא "צלצולים", והשימוש באוקטן 96, 97 או 98 אמור לפתור את הבעיה.

■ דוד שילוני מתל־אביב: ברשותי פז'ו 205 משנת 1986. תצרוכת הדלק היא 7־8 ק"מ לליטר, כשרוב נסיעותי מתבצעות בעיר. למכונית 27 אלף ק"מ בלבד, והשאלה היא האם צריכת הדלק סבירה, ואם לא – מה צריך לבדוק ולתקן.

צריכת הדלק חורגת בהרבה מהגבולות הסבירים, והיא צריכה לנוע סביב 12־15 ק"מ לליטר (עבור מנוע 1100 סמ"ק), בהתאם לעומס על הרכב. ראשית בדוק מתי בוצע הטיפול האחרון (בדגש על ההצתה), ואם הכל בשורה – גש למוסך על־מנת שיבדקו את הרכב באופן מדוקדק.

הסיבות עשויות להיות רבות – החל מכבל מצת מנותק ועד לסתימה במערכת הדלק.

■ אריה בהט מהרצליה: ברשותי סיטרואן BX אוטומטית מדגם 1988, שעברה כ־85 אלף ק"מ. בזמן האחרון מורגשת מכה חזקה בעת שילוב למצב "דרייב", וגם בעת נסיעה, בעת האטה מ־70 ל־40 קמ"ש לערך מורגשת מכה. יש להוסיף כי לעיתים החלפת הילוכים מתבצעת באופן חלק. מהי הסיבה לכך ומה ניתן לעשות כדי לתקן את התקלה?

התיבה שלך זקוקה, מן הסתם, לכיוונון ואולי אף לטיפול מקיף מזה. בכל מקרה תצטרך לגשת למוסך כדי לתקן את הליקוי, וכדאי שתקדים לעשות זאת. עומס מוגזם על הרכיבים בתיבה יביא איתו שחיקה מו־פרזת.

שאלות טכניות בנושא רכב – להפנות ל"גאראז'", מדור רכב, מעריב, קרליבך 2, ת"ד 20010 תל אביב מיקוד 61200

ניצחון חוץ

גרנד־פרי ברזיל הוא המרוץ הביתי של אירטון סנה, הגיבור הלאומי של ארצו ■ כולם ניבאו לו נצחון עם מכונית הוויליאמס־רנו ■ אבל מיכאל שומכר הגרמני חשב אחרת

מאת יוחאי רפאלי

עוד לפני שרמזור הזינוק העביר לירוק, היה ברור שהקרב בברזיל יתנהל בין שניים – אירטון סנה, האליל המקומי, שינסה לזכות בנצחון ה־42 בקריירה, ומולו מיכאל שומכר, הכשרון הגרמני, שינסה לזכות בנצחונו השלישי בקריירה.

שני הנהגים הללו היו מהירים בכשניה יותר מכל היתר במבחנים המוקדמים. הברזילאי, לראשונה כמרוץ במכונית הוויליאמס־רנו, היה מהיר מעט יותר מהגרמני במכונית הבנטון־פורד עם מנוע ה־V8 החדש.

את תוצאתו של הקרב הכריעה השילדה. התברר מהר מאוד, ששילדת הבנטון מוצלחת יותר משילדת הוויליאמס. בעוד סנה נלחם עם מכוניתו בסיבובים, נהג שומכר את הבנטון בקלילות. עדיפות ההספק של מנוע הרנו לא יכלה להושיע את סנה. הוא אמנם זינק ראשון וניצל זינוק גרוע של שומכר כדי לפתוח פער, אבל הגרמני עקף בקלילות את הפרארי של ז'אן אלזי – שזינק מהמקום השלישי אל המקום השני – וכבש בחזרה את המקום השני, תוך שהוא סוגר והולך את ההובלה של סנה.

ללא כל ספק, הפרארי החדשה עדיין לא מסוגלת להתחרות בנותנות הטון – וויליאמס ובנטון. אלזי הבין זאת במהרה והשתדל לתת את המקסימום שביכולתו. בינתיים הגיע זמנה של חניית התדלוק והצמיגים הראשונה (חניות תדלוק הן, כזכור, חידוש העונה). חניה זו איפשרה לשומכר לחזור למרוץ לפני סנה, בזכות תזמון טוב יותר של הביצוע.

מאותו רגע ועד שדגל השחמט התנופף מול עיניו, לא איבד הגרמני את ההובלה. הוא בנה פער על סנה של כ־8 שניות, ושמר אותו ללא שום בעיות. הברזילאי ניסה לרדוף אחרי שומכר ככל יכולתו, אבל המכונית, המכונית...

15 הקפות לפני הסיום הסתיים המרדף של סנה. בנסיון לנהוג את המכונית מהר יותר מכפי שהיא איפשרה, הסתחרר סנה באחד הסיבובים. זה היה סוף המרוץ בשבילו. ב־1994 לא זכה בגרנד־פרי הביתי שלו. רבים מאוהדיו עזבו את מסלול אינטרלגוס בלי לחכות כלל לסיום המרוץ.

הפרישה של סנה העלתה למקום השני את בן קבוצתו, דיימון היל, לאחר שזה עקף לאחר מאמץ מוגזם (בהתחשב בפער בין המכוניות), את הפרארי של אלזי.

בינתיים התרחשה תאונה מחרידה, שבנס לא הסתיימה בנפגעים. הנהג הבריטי אדי אירווין, בגרנד־פרי השלישי בחייו, יצא לנסיון עקיפה על מכונית הלארוס של אריק ברנאר הצרפתי, מבלי שהסתכל קודם לכן במראות הצד. אם היה מסתכל, היה רואה שמאחור מגיח הכשרון ההולנדי יוס וורשטאפן, במכונית הבנטון השניה והמהירה יותר, כדי לעקוף הן את אירווין והן את ברנאר. אבל אירווין לא הסתכל, כאמור, ויצא לעקיפה. וורשטאפן נדחף על־ידו לכיוון הדשא וכאשר ניסה לשמור על הקו שלו, הגלגל האחורי של הבנטון נגע בגלגל קדמי של מכונית הג'ורדאן של אירווין. הבנטון עפה הצידה, טיפסה על מכונית המקלארן־פז'ו

דיימון היל בוויליאמס רנו שלו (צילום א.פ.)

של מרטין בראנדל ועפה באוויר. מזלו של וורשטאפן – שנחת על הגלגלים. אף אחד לא נפגע, אבל כל ארבע המכוניות שהיו מעורבות, יצאו מהמרוץ. את אירווין קנסו מאוחר יותר ב־10 אלפים דולר ובהשעיה מהמרוץ הבא.

וורשטאפן החמיץ הזדמנות לזכות בנקודות במרוץ הגרנד־פרי הראשון בחייו, אשר יישאר הראשון לעוד זמן מה. ככל הנראה, במרוץ הבא ג'יי.ג'יי להאטו, הנהג השני הרשמי של בנטון, כבר יהיה כשיר לנהוג, לאחר שהחלמתו מתאונת האימונים שעבר, תושלם לחלוטין. וורשטאפן יחזור לתפקיד נהג המבחן של בנטון, עד להזדמנות הבאה לנהוג במרוץ.

התאונה גם הרסה הזדמנות למקלארן ולפז'ו – ספקית המנוע שלה – לזכות בנקודות במרוץ הראשון מעולם של מנוע זה. ללא כל ספק המנוע עדיין לא הגיע למיצוי הפוטנציאל, אבל בראנדל – לראשונה כנהג של מקלארן אחרי שאלאן פרוסט החליט לא לנהוג בשביל הקבוצה – יכול היה לזכות בנקודות. בעת התאונה היה כבר במקום השביעי, וכידוע, המקומות השישי ומעלה מקנים נקודות.

בן קבוצתו, מיקה האקינן, זינק עם המקלארן [...] מהמקום החמישי. אבל המרוץ שלו היה קצר, [...] שמנוע הפז'ו אמר מספיק עוד בטרם הסתיים ה[...] הראשון של המרוץ.

גם מנוע הפרארי של גרהרד ברגר אמר "די" [...] יחסית. הנהג האוסטרי סבל מסוף שבוע קשה [...] נאלץ לזנק מהמקום ה־17 לאחר שבמבחנים [...] סבלה מכוניתו מתקלות חוזרות ונשנות [...] לוכים ובמנוע. הזינוק שלו במרוץ היה מוצלח [...] אל המקום השביעי. אבל התבשלותו הסופית [...] של המנוע, הביאה לפרישתו.

לאחר כל התאונות והפרישות, לא היה מי ש[...] על המקום השלישי של אלזי. הנהג המקס[...] באריקלו, החליף את סנה בתפקיד הכוכב ה[...] של היום, כשהביא את הג'ורדאן שלו למקום ה[...]

הפתעה קטנה היה המקום החמישי שהשיג [...] היפני אוקיו קאטאיימה במכונית הטירל־ימאהה. [...] כל ספק, מנוע הימאהה אשר היה גרוע בעונה [...] שופר היטב על ידי הבריטי ג'ון ג'אוד. את הנקוד[...] לי הנקודות חתם האוסטרי קרל וונדלינגר [...] הזאובר־אילמור־מרצדס. צמד נהגי זאובר, וונד[...] והיינץ־הראלד פרנצן, היו מהירים מאוד [...] המוקדמים ובתחילת המרוץ. אבל פרנצן פרש [...] עם תקלה ומכוניתו של וונדלינגר איבדה את [...] לאחר שהמרוץ הגיע למחציתו.

שומכר הגיע לקו המטרה, כשהוא מקדים [...] מהקפה את היל שבמקום השני – הסבב ה[...] תדלוק וצמיגים לא יכול היה לשנות זאת.

כל הקבוצות ביצעו את ההחלפות היטב. זה הי[...] חומר למחשבה. התאחדות הספורט המוטורי, ו[...] לעונה זו תקנות חדשות, שאמורות היו להביא ל[...] תיות גדולה בין הנהגים והקבוצות. ביטולם של [...] נהיגה אלקטרוניים, כמו מתלים אקטיביים והנע[...] ות התדלוק – היו אמורים להביא לכך. אבל נ[...] שומכר (וגם סנה לפני שפרש), הקדימו את כל ה[...] בהקפה אחת ויותר. האם זוהי התחרותיות שלה ה[...] נו המארגנים? האם זה לא מזכיר בדיוק את מה ש[...] גלנו כבר לראות בעונות שחלפו? בהחלט חומר למ[...] בה ויש לקוות שפרארי ומקלארן ישפרו במהר[...] מכוניותיהן כדי לתבל קצת את העיסה על הכב[...]

דבר חיובי אחד קרה בכל זאת בשל התקנות הח[...] רו את המכוניות להיות יותר תלויות בנהג ש[...] באלקטרוניקה. פתאום ניתן לראות מי נוהג כ[...] פחות. דיימון היל מעולם לא נחשב ככשרון [...] אבל בעונה שעברה היה מהיר למדי בזכות ה[...] האלקטרוני המוחלט של מכונית הוויליאמס. ב[...] בלי האלקטרוניקה, היל היה איטי הרבה יותר מ[...] קבוצתו סנה – הן במבחנים המוקדמים והן ב[...]

יש לקוות שבגרנד־פרי הפסיפי, שיערך בסוף ה[...] עיים, נתחיל לראות קצת יותר פלפל.

טבלת אליפות הנהגים:
1. שומכר (10 נקודות) 2. היל (6) באריקלו [...]

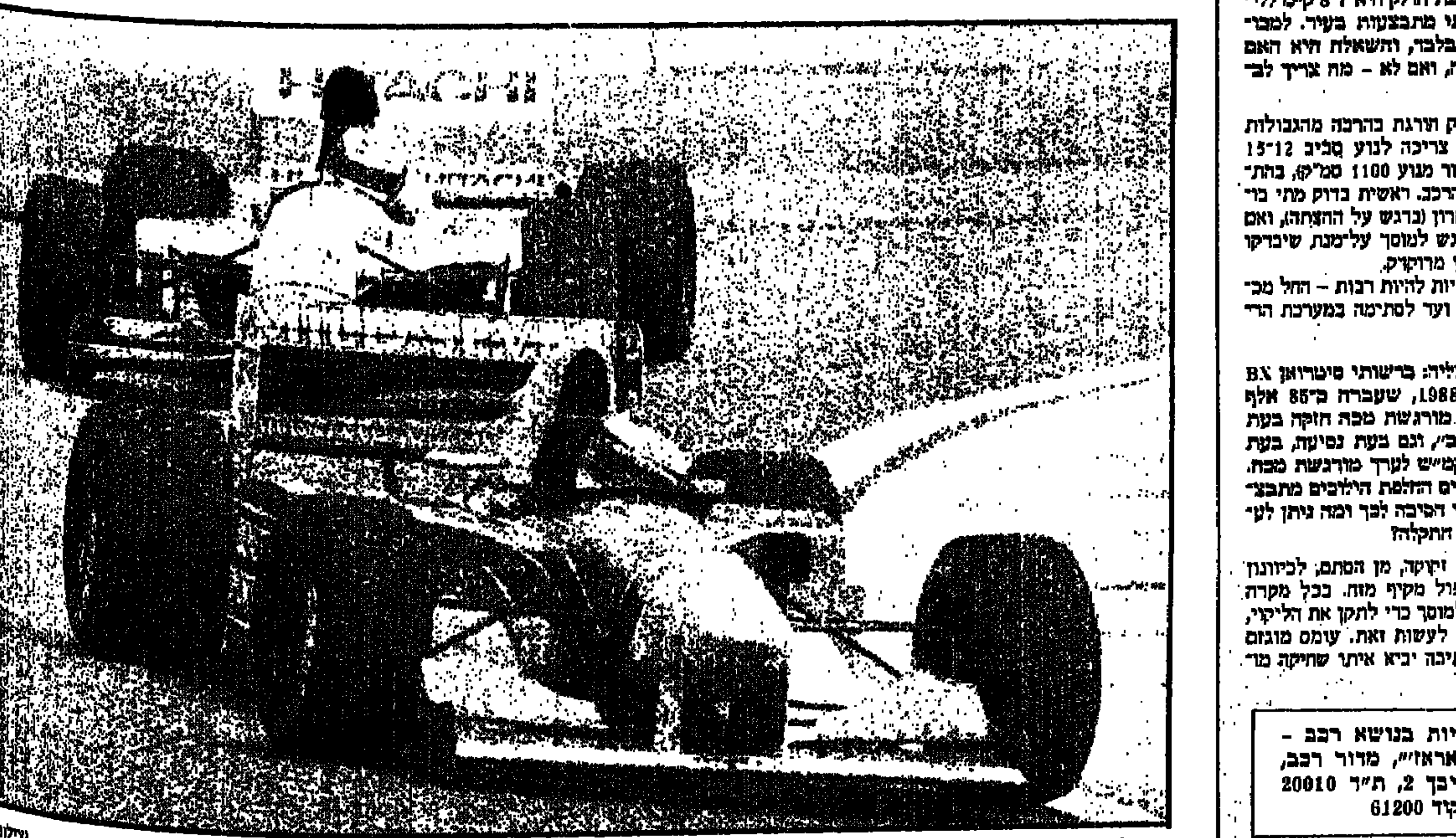
מיכאל שומכר נהג את הבנטון בקלילות. בתמונה: שומכר ראשון ומאחוריו (בקטע מסויים) מדרז לאמי הפורטוגזי (צילום [...])

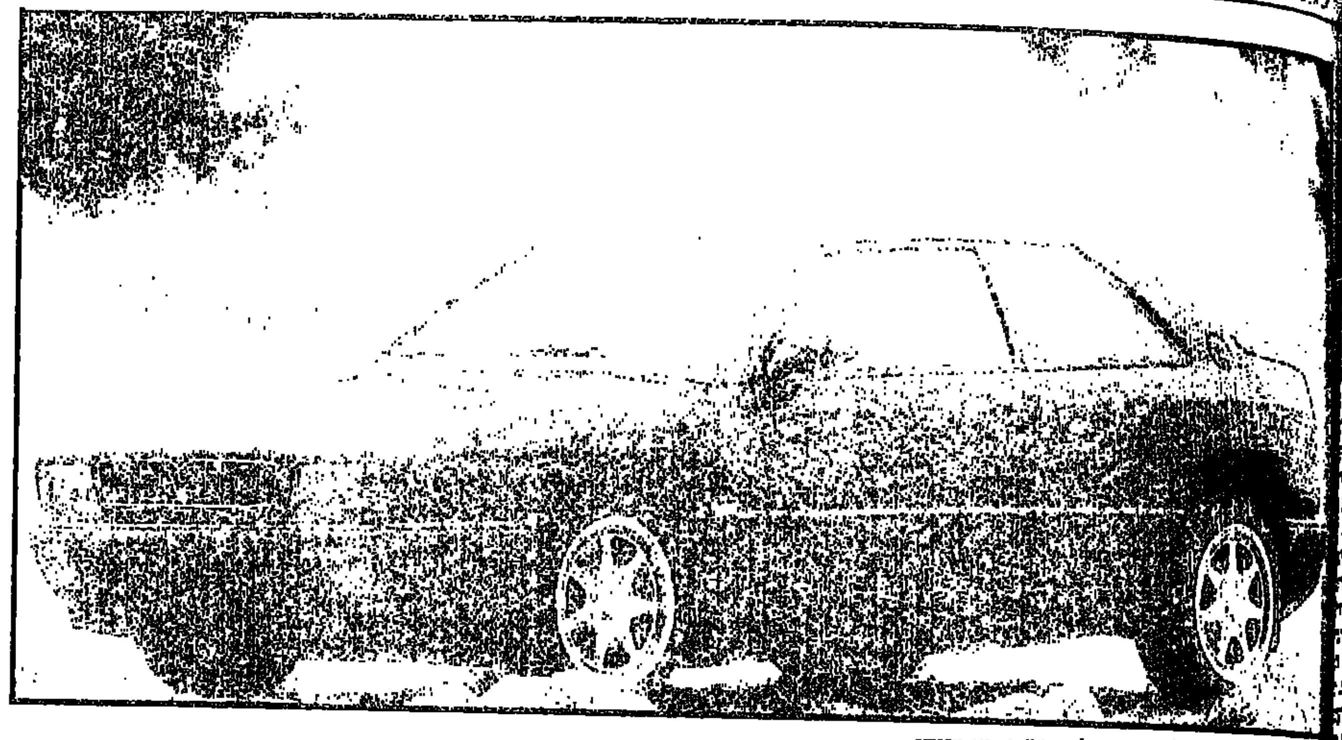
[...] – נאוץ חיוח עולה חצי מיליון ש"ח. מי יקנה?

תמורת חצי מיליון

שוות אוטוקאר אנד מוטור

[...] עתיר רכב עם עבר מפואר יש מגמה להוציא [...] הכונות שהפכו אותם לגדולים, ולהשתמש [...] שורניות, קצת פחות נפלאות. זה עשוי [...] לצבריא, שלא תורם ליותר מאשר השח־[...] כל מה שהיתה בעבר מכונית גדולה.

[...] מזראטי גיבלי הזו – כל הסימפטומים של [...] כשמש. בעוד שהגיבלי של שנות ה־60 [...] וזרמת, ערות יפה באופן בלתי־אפשרי [...] לנסיעת־על האיטלקית המושלמת, המכונית [...] זיזית ו... נתפשר על "בולטת".

[...] לזכור שהגיבלי הזו היא בסך־הכל ואריא־[...] הביטורבו, שאותו ניגנו מאזרטי בנחי־[...] הולכת במהלך למעלה מעשור.

[...] לעצור כדי לעכל פרט אחד או שניים. [...] כפול־טורבו, מרובע־גלי זיזים ו־24 שס־[...] הגיבלי הזו לא נעה כמו שום דבר אחר. מנוע [...] שלה נותן 280 כ"ס ב־5500 סל"ד, 428 [...] ב־3750 סל"ד וכפי שנראה יש לה כמה [...] בהחלט. אחר־כך כדאי להביא בחש־[...] של 42,813 שטרלינג, כולל ריפוד עור [...] היא עולה 30 אלף פחות מכל אקזוטיקה [...] כרגע שבו הפרארי מונדיאל תנפח [...] וזה יהיה בקרוב. אגב, התרגום העברי של [...] כ־200 אלף ש"ח, לפני תוספת של עוד [...] שהיו מביאים אותה לרמה של כחצי [...]

[...] אם מכונית כה ישנה יכולה להתמודד עם [...] 348GTB שלה 300 כ"ס? – בלי ספק. שתיהן [...] לשישים מייל/שעה ב־5.6 שניות, ולמ־[...] משיגה במיאוץ ל־100 מייל/שעה, המז־[...] אותה ל־110 ול־120 מייל/שעה. רק אז [...] האווירודינמי של הפרארי, המגיעה למ־[...] של 262 קמ"ש, 16 קמ"ש יותר מהגיבלי. [...] הסיפור כולו, ניתן היה לחשוב שהגיבלי [...] בכל כוחה, אך בסוף פשוט לא הצליחה [...] אבל צריך לזכור שלמזראטי יש 428 [...] ולפרארי רק 322. הפרארי גם כבדה ב־100 [...] אלה צריכים להשפיע איפשהו. הם [...] מ־80 ל־115 קמ"ש, ויותר מכך בין [...] קמ"ש.

[...] המזראטי לא נשמעת כה טהורה וחדה כמו [...] רעש טוב יותר ממה שהיית מצפה [...] – נהמה צרודה שאחריה נביחה זריזה ושק־[...] תגובת הרכב לדוושת הגז.

[...] דורש תנועה נחושה לפני שהמוט [...] להילוך הבא. רבים אהבו את התחושה הכב־[...] לעיתוה אותו, אחרים התמרמרו על האופן [...] פעולתו האיטית את הזרימה.

[...] בנוחות ובהעברת הכוח הבלתי־מתפשרת, [...] לגרוס את צריכת הדלק, אך לבסוף יצאה [...] עם תוצאה של 6.5 ק"מ לליטר בממו־[...]

[...] להוסיף גם מילת אזהרה. למרות כל הכיף [...] הוא אינו צעצוע. למתלים שלו, שמור־[...] פשוטות לפנים ומזרועות נגררות־[...] יש אחיזה ראויה לציון תודות לצמיגים [...] 205/45 MXX לפנים ו־225/45 מא־[...] גבול־החלקה (SD) נחוש ביותר. אך [...] אותו להחלקה בכביש רטוב, רצוי שת־[...] כמו גם את האינסטינקטים שלך. המכו־[...] ללא אזהרה מוקדמת, ודורשת זריזות [...] הלא־ספציפי־קומוניקטיבי, כדי להציל

במחיר שלה ניתן לצפות למרחב פנים יותר עשיר

אל תלכו שולל אחרי הצורה החיצונית ■ המזראטי גיבלי היא חתיכת אקזוטיקה איטלקית אמיתית ■ כולל ההרגלים הגרועים

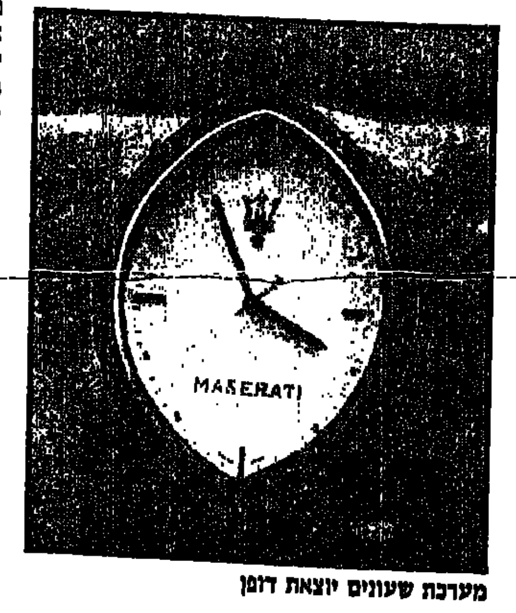

מערכת שעונים יוצאת דופן

בכביש יבש היא ידידותית כרצונך, ונותנת אחיזה אדירה. בקרת הגלגול, לעומת זאת, גם עם הבולמים האלקטרוניים במצב הקשיח ביותר מבין הארבעה, אינה מתקרבת לזו של ה־348, ואפילו לא לב.מ.וו. M3. במצב הרך ביותר של הבולמים. הגיבלי משככת את הזעזועים באופן מכובד, אם כי לעולם לא מחניק את הבליטות הקטנות באופן שוטף מספיק. מצאנו שהמצב השני הוא הפשרה הטובה ביותר בין נסיעה חלקה ליציבות בפניות.

בלמי דיסק גדולים בכל פינה מאטים את הגיבלי באמינות, עם התנגדות מצויינת לנעילה בכביש רטוב, ותגובה נקיה גם לאחר מספר בלימות רצופות.

אין שום דבר שדומה לפנים הרכב של מזראטי, וימצאו רבים שיודו על כך. אפשר לאהוב ואפשר גם לשנוא אותו, אך יש כמה פרטים שאי־אפשר להתעלם מהם. תנוחת הנהיגה איומה לגבוהים ולנמוכים, עם פחות מדי מרחב ראש לראשונים והגה רחוק מדי ובלתי־מתכוונן בשביל האחרונים. מכיוון שלמסעד הכסא אין אפשרות כיוונון, יתקשו גם בעלי הגובה הממוצע למצוא תנוחת נהיגה אידיאלית. המתגים ולוח השעונים נראים ישנים, מאורגנים ללא סדר, וקשה להשתמש בהם.

אך בגיבלי יש, לפחות, מקום לארבעה, משהו שצריך להתאמץ כדי לומר על כל מתחרה שהיא למעט הב.מ.וו M3. מרחב הראש מאחור טוב במיוחד, ותא המטען גדול ומתוכנן היטב.

הגיבלי מאובזרת באופן מוזר, שלא לומר יותר מזה. במכונית אין קורות פלדה בדלתות, קדם־מותחנים לחגורות, כריות בטיחות או מערכת למניעת נעילת הגלגלים. אך אם יש לך חיבה לעור ולשעוני כרכרה (ואם יש לך תקציב), הגיבלי היא המכונית בשבילך.

סטנדרטי ההרכבה שלה מוזרים גם הם. למרות שהמכונית לא השמיעה רחש במהלך 1600 ק"מ קשים, דלת הנהג סירבה להיסגר בלי חבטה רצינית, ומתג שחרור מכסה מיכל הדלק נעלם לתוך הקונסולה המרכזית לאחר הלחיצה הראשונה עליו.

כהשוואה ניתן לומר שה־M3 נותנת ביצועים דומים, יותר מרחב, הרבה יותר שקטה, חסכונית יותר ומצויידת בתא נוסעים הגיוני והיא אף פראקטית יותר – הכל תמורת כמה אלפי שטרלינגים פחות. אך האמת היא שלגיבלי יש סוג מסויים של קסם של־M3 אין. זוהי מכונית־על איטלקית אמיתית, כזו שאוהבים ושונאים כמה פעמים במהלך אותה הנסיעה. למרות מגרעותיה, יש לה יותר במשותף עם פרארי מאשר עם ב.מ.וו.

אנחנו אהבנו אותה.

סיבוב עולמי

■ נחשפה טויוטה אבאלון
בתערוכת שיקאגו, שנערכה בפברואר, נחשפה הטויוטה אבאלון, המתהדרת בכך שיש לה יותר מרחב פנימי מאשר לכל מכונית יפנית אחרת, ובכלל זה הלקסוס LS400.

המכונית תוכננה ביפן ובארצות הברית, תיבנה בארצות הברית בלבד, ותחליף את דגם הקרסידה.

האבאלון מתבססת על רצפה מאורכת של הטויוטה קאמרי, שגם היא מיוצרת בארצות הברית, ומצויידת בגרסת 3 ליטר של מנוע הקאמרי, המפתחת 192 כ"ס. עם הצגת האבאלון, מספקת טויוטה את עיקר המכוניות לשוק הצפון־אמריקני מתוצרת מקומית, ממפעליה שבקנטאקי ובפרימונט, קליפורניה.

■ רובר חשפה גירסת סטיישן ל־400
חברת רובר חשפה גרסת סטיישן לסדרת ה־400 שלה, במחיר הגבוה בעשרה אחוזים לערך מדגמי הסאלון. ה־400 טורר (TOURER) תוצע בגרסאות 1600, 1800 טורבודיזל ו־2 ליטר.

למכוניות הסטיישן של ב.מ.וו יש, אגב, כינוי רומנטי – טורינג.

■ היפנים זכו ראשונים בדו"ח איכות
שוב זכו היפנים בשני המקומות הראשונים. בדו"ח האיכות האחרון של מכון JD POWER האמריקני, הבודק את שביעות רצון הלקוח לאחר שלוש שנים. טויוטה זכתה במקום הראשון עם הלקסוס LS400, ניסאן הגיעה למקום השני עם האינפיניטי Q45, ומרצדס־בנץ התייצבה אחרי שתיהן.

■ הנעה קדמית לסובארו SVX
סובארו פיתחה גרסה בעלת הנעה קדמית של ה־SVX שלה, בשביל השוק הצפון־אמריקני. לגרסה זו מנוע זהה (3.3 ליטר), אך היא מסתפקת בריפוד דמוי־קטיפה ומוותרת גם על חלק מרשימת האבזור הפנימי. החסרון במחיר – כ־30 אחוזים.

קודמתה של ה־SVX, ה־XT הצנועה הרבה יותר, יובאה לישראל כמעט אך ורק בגרסת הנעה קדמית, ועם מנוע טורבו רב־עוצמה שפיתח 134 כ"ס.

■ הצלחה לרנו לגונה
הרנו לאגונה, מחליפת ה־21, תפסה בינואר, החודש הראשון לשיווקה בצרפת, פלח שוק של 4.3 אחוזים. יתכן שהנתון הזה דירבן את רנו להכריז על העלאת מחירים של שני אחוזים לערך החודש, למרות השפל המתמשך בשוק הרכב הצרפתי.

■ אופל קאליברה 2 ליטר
אופל מציידת את מכוניות הקאליברה והווקטרה שלה במנוע 2 ליטר חדש, שכבר מצויידת גם האומגה, שנחשפה לפני כחודש.

המנוע החדש מכונה אקוטק, והוא מפתח רק 135 כ"ס, בהשוואה ל־150 כ"ס של גרסת 16 השסתומים הקודמת. המנוע מחליף גם את גרסת 2 הליטר הפשוטה, עם הספק מירבי של 115 כ"ס בלבד. יתרונותיו באים לידי ביטוי גם בשיעורי פליטה נמוכים ובעקומת מומנט שטוחה יותר. בשלב הנוכחי ישאר מנוע ה־150 כ"ס באסטרה GSI.

■ כבישתה של הונדה
הונדה עדיין בלי כבישתה משל עצמה. החברה אינה מסתפקת בלנדרובר דיסקאברי שהיא משווקת תחת השם הונדה קרוסרוד. כעת היא מוכרת גם גירסה משלה לאיסוזו טרופר, הפעם בשם הוריזון.

ההוריזון נבדלת מהטרופר חמש דלתות בגריל הקדמי ובריפוד. לא ברור מה הקשר של הצעד הזה לניתוק העתידי של הונדה מרובר, בעקבות רכישתה של החברה הבריטית על־ידי ב.מ.וו.